

Coriintoo nenacaauru rai Faborohacha letoai leinjiin

Chatohaneein neeiche Coriintoo neiniquichene.

¹ Canune Faboro neeun. Cana Coaunera jerenohi neeinne, Jesocurisito cocoinanohi afosoto neein neeun. Cana nejera Sosenesi aina jiniiquiin neeinna

² caa quiricha laenacaanu. Satiin Coriinto ne-seu Cana Coaunera que banijiaineein rai iclesia-neein nenacaauru cana nejeraauru raina, caa lae-naain letoacaanu.

Satiin inarate Cana Curuaanaa Jesocurisito aina cuaain araai laurii caje ranojineein neeichene saijieein, Cana Coaunera que banijiaineein le laurii caje nena rijijieein neeiche, itolere sacutaain Jesocurisito coroejeein nenacaauru aina jiniiquiin.

³ Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito, naonjoainuri inara coroatajanemiin raotojoein neeichene coina.

Jesocurisito aina cuaainte rausiaeno-joinichaache.

⁴ Jesocurisito aina cuaain inara rausieca Cana Coaunerane corenihane, itolere bana corojeeun.

⁵ Nii rai Calaohi Jesocurisito ere tonoraain esenetaaichene aina cuaainte, jataain inara coroatajane Cana Coaunera, niicha jerenohin coitucuhin que ita rai raotojoein ereeichene coina.

⁶ Nitohanihane ainate, esinae rauhijiriin ere-naa niha Curisito quene coitucuhin esenetaain rijijieein neeiche.

⁷ Nitohanihane jaun, inara rai lanarinaain caohacha ichaquichene coina inara rai Cana Coaunera tenojoin, ocooca uha Cana Curuaanaa Jesocurisitone coaraquichene que tiaojoaain.

⁸ Inara berairichaain Cana Coaunera satono que tiaain, inara suujua letono ichaelanaala nee-ichene coina, nabana turuha Cana Curuaanaa Jesocurisitone bana niha inara que tonaain ereine coataa.

⁹ Itolere banate, satiin naitoonjoa ichae Cana Coaunera. Acate inara cotijiae, jiniiquiin rai Calaohi Jesocurisito aina ichaohichene coina.

Ita caje nelerucuruha Jesocurisito ranojoinun-rune

¹⁰ Canejeraauru, Cana Curuaanaa Jesocurisito corenihane inara rai aitoon, atiin ita suujua rijitoein nii leechaneein inara suujua cuaelanaala jiniiquiin raotojoein ichaohichene coina. Rachoojoein ichaaoche ita rijijieein coacuhin, ita rijitoein abaantaain.

¹¹ Nejesinajeein ita cotaairiin neeichene coitucuhanu Clohe laurichuru cajene jaunna, caa inara rai aitoon.

¹² Chaen techu, inara aina nenacaauru tabaaauru, “Canune Faboro lauri caje neeun,” jana leochaurute, “Canune Aforo lauri caje neeun” jana leochaurute, “Canune laen Fedoro lauri caje neun” jana leochaurute, “Canune laen Curisito lauri caje neeun,” naaure.

¹³ Chasiinna araa lauriin neleruhin niha Curisitone coalanaala niritiin ereriquiche. Coatihachu canu Faboro nichaaunne inara coreniha coroso que ohanulune coalanaala. Niheichu, Faboro nichaaunne coreniha baotisanojohi niheeiche.

¹⁴ Cana Coaunera coroaajihanu, Curisifo, Caiho, naajoainunri baotisaanune baiha leeochoaauru cachaauru baotisaen nihanulune jaun.

¹⁵ Nitohanihane jaun nii chuni, Faboro nichaaunne laurinihane coreniha baotisanojohiniha nocoetiin erenaa nainihe.

¹⁶ Chaen nechu Esetefana lauri baotisaanlu. Coatiha nii baiha chuni baotisaanune coitucuhaaun.

¹⁷ Coatiha cacha baotisaanune coina caletoaailu Curisito. Raujiaaincha jianacoon nenea nainecurichain cachaaurune bihanune coinate caletoaelu. Coatiha amurijiriin cha coitucueraneein nihanune coina caletoaailu. Nitohanihane saijieein cha coitucueraneein nenea rijijieein nere bihanune, cha que nelaterihe cana ichoteraneein nihane coina coroso que ohalu Curisitone.

Curisitote, niicha ichana naine aina niicha coitucuhi ichaa Cana Coaunerane jaan ne.

¹⁸ Nii coroso que ohalu Jesocurisitone que erenaate aonacure nii cha que nelatihei rijijieein nii nitajeeuruhane coina nenacaauru coitucuhichuru. Nete laen cana rai jianacoon cacha mitaeraneein ne nii erenaa, jeelai Cana Coaunera ichanohineein.

¹⁹ Rai Quiricha Inoaensi cuhane:
“Itolere coitucuureraauru coitucunojoi itajeeinne,

nainaaain ichaaoruha nainanacaaaurune jaan ita-jereeunni,”
naain bihalu Cana Coaunera.

²⁰ Inae cha que nelateein nedaaauruhi itolere coitucuureraaauru aina cacha relaaaureraaauru. Niheichu nelateein nedaaauruhi, caa cana rai chauratane que nenacaaauru itolere coitucuureraaauru niha natiin. Satiin itolere coitucutoha no-coenacaaaurute, leinjiin aaso rijijieein ratiri Cana Coaunera.

²¹ Cana Coaunerate niicha coitucui ichae, nabana nii niicha coitucui aina cuaain niicha tei ichaonaa coitucuhin nichotena nainecuruha nii coitucuhichurune coataa. Nitohanihane jaaunte, rai nere letoae, satiin esenetaain jeriha cachane jianacoon ichaonaa nainihane coina. Nete, nii nere esenetaaichuru, joenreein nelatihei rijijieein aonacuruhane niha natiin, esinae rauhi-jiriin jianacoon cacha mitaeraneein ne.

²² Nitohanihane jaunte, cojoelanaacojoai coaana jerecure Joriocuru nichaaunne. Jana Curiecocuru, cha coitucuuruhane jaanu ariiriichure.

²³ Nena canacaanu, jianacoon cacha mitaeranu que Cana Coaunera letono coroso que onaalu beebjihacaanu. Niite Joriocuru rai leiijiin nererojoe-canaaneein acaauru tee. Jana Jorione lanaala nenacaaaurute, nechu joenreein nelatihei rijijieein aonacure.

²⁴ Nete Cana Coaunera cotihanoichuru, Jori-oneein, Curieconein, naaonjoaain nihacachene niha natiin, nii letono Mesihasi Curisitote jeelai Cana Coaunera ichanohin ichaain, niicha coitucui coitucuhin nihane coitucuhacache.

25 Cana Coaunera beratenojoin, joaereein nelatihei rijijieein coaraa cachane niha natiinte, satiin cachaacha coitucui amurijiriin nelate. Chaen techu Cana Coaunera icharatenohi, nelatelanaala coaraa cachane niha natiin, jataain cachaacha ichai amurijiriin, laraajiin mijiaineein nereein itolere bana.

26 Canejeraauru, coroatajajeeincha inara tabaauru cha coitucuera rijijieein neeichene saijieein, jitariin inara cotijiaain niha Cana Coaunerane que nainain ichaaoche. Nii ichoae tacaain techu coroatajajeeincha inara tabaauru nelateinneein nenacaauru cachaauru lauri caje neein, cocoinanacainein, naaonjoainein neeichene saijieein jitariin inara rae Cana Coaunera. Nii que nainain ichaaoche.

27 Nitohaneein itolere que nainaa nocoet-onacaauru necoeje chanunaa jerenacaaunte, jaolecooruha nii nainanacaaurune jaancuru cachaauru janijiin cotijiae Cana Coaunera. Chaen techu nii leeochoauru amurijiriin nelatenacaauru raelanaala, nii nelatelanaala acaauruhacha coaracuri cachaauru raain ne Cana Coaunera, acaauru necoeje chanunaa jerenacaaun.

28 Nitohaneeinte jerenohinelanaala, coiintenojoneein, nelatelanaala, naaonjoaain cachaauruhacha coarai cotijiaain ranajaain ne Cana Coaunera, nechu nii acaauruhacha itolere amurijiriin nelatiha nocoenacaauru que jaoleconaa jerenacaaun.

29 Nitohaneein Cana Coaunera acatiha niha-cachene jaun, nainihaacache leeochoauru amuri-

jiriin nihacachene coaratihacachene.

³⁰ Cana Coaunerate raajenihane inara raain ne, rai Calaohi Jesocurisito aina neeichene coina. Chaen techu nii rai Calaohi Curisito coreniha chabana canaacha coitucuhi coitucuhin, coreniha osa caje mituhin, cha juaihoneein nenea caje ichoteratenojineein, jelai teein que banijiaain raotojoein nenea coina ichae Cana Coaunera.

³¹ Nitohanihane quete: “Caohachaa cana raajenihane canaacha ichai coreniha necohasitaacachene. Cana Curanaacha ichanojoiincha coroaecaachenete laen caohachae,” nae Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhane.

2

Coroso que atinanojoin Curisito beratenojoin

¹ Aonacuche canejeraauru. Inara rai Cana Coauneraacha ichaneni coitucueraelanaala nenea que iriha uhanune bana coatiha inaraacha coitucunaa nainihe que irinaaunlu.

² Nii inara aina nihanune bana, coatiha leecha coacuhin que inara rai irihaaunlu, esinae rauhijiriin coroso que neein onaalu Jesocurisitohachane coacuhin que inara relaunlu.

³ Chaen nechu inara rene turuhanune nunuhe-neein, joenreein cacha chaque nelatihei rijijieein turuunlu.

⁴ Niheichu Cana Coaunera jerenohin que inara relaanune bana coatiha canu esenetaaichene jerenacaaun nii aitocuruha nii itolere coitucuurerane rijitiin ereein inara relahaaunlu. Nena rai

Suujue aina itolere ichana nainiha Cana Coaunerane jaan aina cuaain inara que jereratichaaune jaun nii aina esenetaaichelu.

⁵ Leinjiin Cana Coauneraacha ichanenu esenetaain que jaaecohichene coinane, nitohaneein inara relanajacoon, nabana suujua caje rocohin cachaauruhacha coitucunojoi que jaaecohichene coataa.

Rai suujue aina cuaainte necoitucuherate Cana Coaunera

⁶ Nena laen inae acaauru suujua cuhane niicha esenetai aina iinacaauru rai jelai amuritoheriin canacaanu que Cana Coaunera coitucueratenojoi que irihacaanu. Coatiha caa chauratane que nenacaauru cachaauruhacha coitucui que nihei. Niheichu acaauru rai cocoainanacaihuri nita-jerai nenacaauru coitucunojoineein nena que aitohaacaanu.

⁷ Acate caa cana rai chauratane coaunaane ajiniha, enene cana necaohachanu que niicha ichanenine que inae coausilu Cana Coaunera. Nii quene caa inara rai irihacaanu.

⁸ Nii coitucueraelanaala nena niicha ichanenu coausihalu Cana Coaunerane coitucuurenihane jaunte, coroso que teein nii cana rai caohacha icharaannu que letono atinaaurelu. Coitucuuruhane jananihane, coatiha coroso que teein atinaaururiheilulu caa chauratane que nenacaauru cocoainanacaihuri.

⁹ Nete Quiricha Inoaensi cuhane:
“Cana Coaunerate
belaichaauru rai,
chabana coanojoinelanaala nena
aonanojoinelanaala nena,

naaonjoainuri ichaain

acaauru que banihateein rucujue.

Niheichu chuni,

‘Naaonjoanrichaain’ naain que coaaura,”

naain beratihalune nainaane coina ichae Cana Coaunera.

¹⁰ Nii niicha ichaneni, niicha coacuilute cana que coitucuerate, rai Suujue aina cuaain Cana Coaunera. Nii Cana Coaunera Suujuete, satiin niicha ichaneni coitucue, satiin suujua cuhane niicha coacune maajeein.

¹¹ Nihei chuni ita suujua coitucuna nainera. Leinjiin nii suujua cuhane nena, rai suujuete naine cacha suujua coitucuhane. Nii rijijieein techu nene chuni Cana Coaunera Suujua coitucuera. Acaihaniji rai Suujue rai suujuaacha cuane nenaachate rai suujua coitucue.

¹² Coatiha canacaanu, caa Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru cachaauru rijijieein Mokonajaera suuje rahaacaanu. Acaihaniji Cana Coaunera Suujuene raacaanu, aina cuaain jataain cana belaitohane jaun, cana rai niicha tei coitucunojoin aonaain coitucuhin nihacachene coina.

¹³ Canacaanu relaa Cana Coaunera Suujuene jaan quene aitocaaanu. Coatiha canacaanu suujua cuhane canacaanuhacha coacuhi que aitohaacaanu. Nitohaneeinna Cana Coaunera Suujue beratenojoi bihacaanu, Cana Coaunera Suujue coitucuhin nenacaauru rai.

¹⁴ Nitohanihane jaunte, Cana Coaunera Suujue raenihane coina ichaonaa, nii Cana Coaunera Suujue jerenohi coitucuhin tonorana nainene, nii

chaque nelatihei rijijieein aonaane jaun. Nihe-ichu aonaane niha natiin coitucunaa nainihe, Cana Coaunera Suujue siriniane jaun.

¹⁵ Nete laen Cana Coaunera Suujue siricha itolere coitucuhin coulurujuenaa nainereein. Neri-naain que tonaain que ereein aca coulurujuenaa nainera.

¹⁶ Nitohaniane coinate, “Nihei chuni suujua cuhane Cana Coauneraacha coacui coitucuera. Niheichu chuni suujuatenaa nainera,” nae rai Quiricha Inoansi cuhane. Nete laen cana, coaauca Jesocurisitone rijijieein coaaucaache.

3

Canacaanune Cana Coaunera letononeein ita amihaneeon coroatajaneraneein nihacaanu.

¹ Canejeraauru, nii jauriaanejeein inara relaa uhanune bana, coatiha Cana Coaunera Suujue letono rijijieein inae ijiin ichaonacaauru cachaauru relaanune rijijieein inara relanaa nainihaaunlu. Nii jaunna Cana Coaunera coitucuhichuru cachaauru rijijieein ichaohichene jaun, Cana Coaunera Suujue letono rijijieein inara relanaa naineneeunlu.

² Nitohaneechene jaunte, caaintaelanaala inara relaanulune jana, tonoraelanaala abaantana naineneechelu. Niheichu enanetojoeein nihanatiin tonorana nainiheiche.

³ Aihuruha Cana Coaunera coitucuhichurune rijijieein enanetojoeein inara suujua coaraquichene jaunte, nii ita que necoelaain, ita que nererojoecaain, naajoaain neeiche, aihuruha satiin Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru cachaaurune rijijieein.

⁴ “Canune Faboroacha ere tonoraaun,” jana leeochoaauru “Canune Aforoacha ere tonoraaun,” naain ereeichene jaunte, jaiti Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru cachaauru rijijieein ichaohichene jaun aitocoiche.

⁵ Coatiha canu Faboro nichaaunne chanihaaun. Niheichu cha nihei Aforo netonai. Canacaanune raujiaain Cana Coaunera letononeein, inara aina niicha ichaneni coitucuerateraneein canacaanu letoaa Cana Coaunerane rijijieein, niicha icharatenohin icharaneein nihacaanu.

⁶ Canune inara que Jesocurisito coitucuerateraneein neeun. Jana Aforote caohachaaain coitucuhichene coina que inara relaeraneein ne. Nete laen Cana Coaunera, nii aina cuaain chabana nitajenaachara ichaonaa teraneein ne inara rai.

⁷ Nitohanihane jaun, nii inara que coitucueratera nichaaunne, nii inara relaera aina chaneein nihaacaanu. Cana Coaunerate laen nii inara relaacaanune jaan aina ijiin ichaohichene coina icharaneein ne.

⁸ Nitoanihane jaun, canu inara que nii Cana Coauneraacha ichai cotucueratera nichaaunne, nii que inara relaera aina jiniiquiin ita rijichaanu. Nete laen nii inara que niicha ichaneni coitucueratihacaanune cainareein Cana Coaunera.

⁹ Canacaanune Cana Coaunera letononeein canacaanu rai niicha tei amihanenaa que ita coroatajaneraneein nihacaanu. Inarate leinjiin ocoana aina leinjiin loreri rijijieein neeiche Cana Coaunera rai.

¹⁰ Jana canune, inara que amihanenaa nunuheteraneein neeun Cana Coaunera letononeein. Jana leeochoaurute, nii

quiicha banesijiatei bucutejeeure. Nete, le cachanichaachene caohachaaïn ichacaachene coaraain ichacaachene caohachae.

¹¹ Nihei chuni nainihei nii banesijia quiicha tenojoin coreein leeocho tenaa nainera. Nii banesijia canuhacha teite Jesocurisito ne.

¹² Nii rai banesijia quiicha temunojoin ichoaete nainere, coata coreti, ajeri coreti, enuha, elele, jiarana nujua, naajoain caje nainecurure loreri ichacuruhane.

¹³ Nete, inae le cachanichaachene ichao cojuhin coaraa Cana Coaunerane cojoanonaa que turuhane bana, le cacha cachaauru amihaneon inanacaa cureein. Nii banate, usi tabaineein urein nii cana ichanaa cojuhin coaraane coina.

¹⁴ Chariji ichanaa teeinti mocohelanaala nii usi abaantae, nii icharate core raa cureein.

¹⁵ Jana mocoha nii niicha ichainete, nitajiha cureein rai namihaneeo. Jana nii que amihaneite, nii usi caje nichotereein cha colane.

¹⁶ Tana Cana Coaunera loreri neeichene jaun, inara suujue cuhane niha Cana Coaunera Suujuene coitucuhichene.

¹⁷ Nii Cana Coaunera loreri neeichene jaunte, osa que inara saruhin baasoneein inara teranihane, Cana Coaunera loreri aasaeca aicheein. Nite aca itajiha cureein Cana Coaunera, acaihaniji rai loreri neeichene saijieein inara ichao asaecane coreniha. Inarate nii rai loreri neeiche.

¹⁸ Coa inara raaje necoritaache Cana Coaunera coitucuhichuru rijijieein itolere coitucuha no-coetiin. Nitoaneein neeichene, nii baiteein enacoauneein Cana Coaunera coitucuhin neeuchete, esinae rauhijiriin cha coitucueraneein neeiche.

Nii banate laen esinae rauhijiriin cha coitucuera-
neenin neriquicheein.

¹⁹ Nii quete, “Nii itolere coitucutoha
nocoeeuruhane jaan aina raajenhane
necoritaauruha que jaoleconacaurune cointate
ichae Cana Coanera,” naain ne laenanohineein
Cana Coanera Quiricha Inoaensi cuhane.

²⁰ Chaen techu coaiten, “Nii itolere coitucutoha
nocoenacaauru coaunojoite, nii cha que nelateni-
hane coitucue Cana Coanera,” naain ne lae-
nanohineein Cana Coanera Quiricha Inoaensi
cuhane.

²¹ Nitohanihane jaun chunocoha cacha, joen-
reein namute cacha rijijieein ichaohane nainihei,
raotojoein niha nocoetiin necohasitaane. Satiin
itolere inaraacha lateite, inara rai teein ne Cana
Coanera. Aihana jaun, Cana Coaneraachate
coroaaena nainequiche, inara rai itolere teein ni-
hane coreniha.

²² Canu, Aforo, cana rai chauratane, cana rai
ichaonaa, caa ena nena, cabaiha neenihun,
niichurute Cana Coanera tenojoinnein neure
inara rai.

²³ Jana inarate Curisito rainequiche. Jana
Curisitote Cana Coanera raine.

4

Afosotooru amihaneeo.

¹ Cana Coanera ichanohi coitucuheraelanaala
nena que Curisito letononeein rai cacha relaera-
neenin nihacaanune coitucuhichenete caohachae.

² Chelai icharaanu que letononeein
nihacanete, nii cana letoaera suujua rijijiein nere
tonoraain ichacaane caohachae, nere tonoraain

nihacane coitucunaa nainiha nii cana letoerane coina.

³ Nena laen baasoneein ichacaaunne coitucualanaala canu que ereein neeiche cocoainanacaaihuri ainane nihanatiin, cha que tonajeneun. Niheichu canu raajenhane nihanatiin baasoneein, caohachaaain, naajoaain ichacaaunne coitucunaa nainihaaun.

⁴ Nena, nii casuujua cuhane baaso ichaenihanune coaucaaanne, canu baaso ichacaaunne coitucunaa naineneun. Cana Coaunerate laen, baaso ichaain, caohacha ichaain, naaonjoaanunne coitucuha cureein.

⁵ Aihana jaun, “Acate baaso ichae,” naain leeochoaauru que erenaa nainiheeiche acaauru ichao coitucualanaala. Jauriaanejeein turuha cana Curuaanaane cohacuche. Acate laen nainereein, jitariin nii suujua cuhane acaauruhacha coacuhi, acaauruhacha ichai, naaonjoainuri coitucuhane. Nii banate caohachaaain icharaauru lecachaauru coroaereein Cana Coaunera.

⁶ Canejeraauru, inara caohachanu quene caa inara rai Aforo, canu, naaonjoain nichaanune ichanohin que cuaain inara rai beeun, caje coauneein canacaanu ichanohi que coacuhin, rijijieein ichaquichene coina. Nabana Quiricha cuhane aitothane edaa cuaain ichaquichene, nabana leeochoaauru amurijiriin cha coitucueraneein nena coacuhin, acaauru que jaolecohichene coataa.

⁷ Chariji inara rai leeochoaauru amurijiriin neeichene jaannu teein ne. Chariji inaraacha sirii, Cana Coaunera tenojoinelanaala siriquiche. Tana

Cana Coaunera, inara rai itolere tihane coitucuhichene. Nii saiijeeinte inara raajenhane cha eruhera rijitiin inara necohasitaacha que neeiche.

⁸ Nitohaneeichene jaunte, itolere inaraacha jerei siriin, itolere cacha curuaanaa *rey* niha nocoetiin, canacaanu latiha nocoeteneeiche. Bajiaanachuhinti esinae rauhijiriin *rey* esineenein neneeiche, inara caje canacaanuhacha latei bajaain, inaraacha sirii sirichaneein nihacaanu canacaanu netonaine coina.

⁹ Canacaanu afosotooru nichaanune raite, jataain leeochoaauru amurijiriin necairichanaa coaraain ohacaanune coina ichara tocoaneein canacaanu te Cana Coaunera. Chaen nech, satiin anjeraauru, cachaauru, naaonjoainuri notaracae nihacaanu, nii cairichei coaraain.

¹⁰ Curisito esenetaain niicha jerenohin tonoracaanune corenihane, aaso cha coitucuhi rijijieein nihacaanu. Jana inarate, itolere Curisitoacha jerenohin coitucutoha nocoetiin neeiche. Chaen techu, joaereein nelatihei rijijieein nihacaanune jana, inara itolere amurijiriin laraajia nocoetiin neeiche. Nitohaneeichene jaunte, inara leeochoaauru aina jiniiquiin, canacaanu que jaolecohiche. Jana leeochoaurute, inara que suujua acatecure.

¹¹ Enanetojoeein mijitena, cocoiinina, cajione, naaonjoain que necairichaacaanune jianihacaanu. Nii canacaanu que jaolecooruhane ichoae tacaain techu, canacaanu que nererojoecaaure. Niheichu nii canacaanu nenaja niha natiin.

¹² Chaen nechu cotaaeccaanu canacaanu bijiicha que amihanejeein. Canacaanu cotaicha raine, caohachaaain nihane coina irihacaanu. Chaen nechu canacaanu rerohecaauruhane niha natiin abaantaacaanu.

¹³ Canacaanu rai baasoneei iriha cachanena, raotojoein tonoraacaanu. Nitohaneente caa cana rai chauratane que jaoleneein nena utoone rijijieein canacaanu coaraain, enanetojoein canacaanu que jaolecoore.

¹⁴ Coatiha inara necoeje chanuha aitiin laenahaan. Inara suujuatihane ichaan. Inara belaihanu canu calaohi rijijieein neeichene jaun.

¹⁵ Inara Jesocurisito ranojoneein neeichene re-laeraneein neeuruha lechoonca oaraancaneein niha natiin, coatiha acaauru inara inacanihei. Canune laen inara que, nii enene inaraacha esenetai Jesocurisito coitucuerateein, nii osa caje nichotiha cachane jaan ichaonaa, naaonjoain beraneein inara inacaneein neeun.

¹⁶ Nitohanihana jaunne inara rai aitoon, canu ichao rijijieein ichaohichene coina.

¹⁷ Nii ichaohanune rijijieein ichaohichene coinane, nii Cana Curuaanaa coreniha cacalabicasuujua rijijieein nena Timoteo letoaan. Acate Jesocurisito esenetaeraneein nihanune ichao rijijieein, Jesocurisito ranojoihunru rene turuhanune jaanru inara relaanune coauquichene coina inara rai bereein.

¹⁸ Inara tabaaaurute inae itolere coitucuha no-coetiin raotojoein neeure, inae inara rene na-coaunein tururichaaunine esenetaaurenihane jaun.

¹⁹ Nena Cana Curuaanaa jerihane enanocoojoa inara rene bedaeniha ureeunni. Nii banane, nii itolere coitucutoha nocoenacaauru coareeunni, nii nelatecuruhane coaracaaunne coina.

²⁰ Coatiha erenaacha nihei Cana Coaunera Cojoanona. Acate canacaanu cocoainae, itolere ichana naineen, itolere rucuhena nainichaanune jaannu tein.

²¹ Aihana jaun cha jeriquiche. Rauhijiriin inara casetecaa uhanunena jeriquiche. Ainihane jataain inara belaa inara coaraa uhanunena jeriquiche.

5

Baasoneein ichoai sitaauche inara caje.

¹ Leinjiin nii inara jana nena, rai inaca comasai-nebaene siriha rai comasaineen coitucuhanu. Nitohaneen ichaonaate, jataain coasinacai ne. Nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru niha natiin, nitohaneen ichaonaa nainecuruhi.

² Nii saijieeinte caohacha ichaa nocoetiin rachoojoeiche, bana nii baaso ichaquichene que coacuhin inaderaelanaala. Aihana jaun inara jana nitohaneen ichaoa cachane sitaauche.

³ Canu jaberoconeen inara aina nenihanune niha natiinne, canu sujua cuhane inara coaareeunni. Nii jaunna caa inara rai canu jaberoconeen netiin aitocooaunne rijitoeen aitoon, canu Jesocurisito cocoainanohineen nii caitoonjoa tochaneen baaso ichara casetecaichene coina.

⁴ Ita taojiaachenena canu suujua cuhane inara coreniha Cana Coaunera bajareeunni, caohachain inaraacha ichaneni ichaquichene

coina. Chaen techu Cana Curuaanaa Jesoso netonai ecu nicha ichana nainei letoareein, ecu inara aina nihane coina.

⁵ Nii jana laen, nii baasoneein ichaonaa cacha teeuche Moconajaera rai, nitajiha rai jaberocone niha natiin, inae turuha Cana Curuaanaa Jesosone bana rai suujue nii caje nichotihane coina.

⁶ Nitohaneein neeichene jaun, nainiheeiche caohacha ichaa nocoetiin ereeichene. Inarate, “Coaerai curu cuhane jorerera tihacanete enaaicha coerae,” naa erenaane coitucuhiche. Charijieein teeinti nii jorerera lomohe nii coaerai, nii rijijieein techu inara ichao aasaeraneein ne nii inara jana nena baaso ichara cacha.

⁷ Aihana jaun charijieein teeinti jorerera jaohin, jorerera colane faan jaaure Fasocaa beseta bana quihuruhane coina. Nii rijijieein nii inara jana nena cacha baso jaoche, nabana rai nichao baaso aina inara ichao asaecane coataa. Curisitote, carenero sooruhane rijijieein Fasocaa bana cana coreniha sohin jaaorelu, jianacoon nihacachene coina.

⁸ Charijieein teeinti baaso ichara cojunacaneein niha jorerera jaun, Fasocaa beseta bana nii jorerera colane ichanohi faan quihacache. Nii rijijieein techu nii jorerera colane ichanohin faan rijijieein, aihalu Jesocurisitone rijijieein, cana jana baaso sirilanaala ichaohacachene caohachae.

⁹ Nii leecha quiricha, inara rene canu letoanojoin cuhanena beeun inara rai, nabana namute quicha aina, leecha ene aina, canaanaihunru aina, naaonjoainunri aina niicha jerei ichana jereein nenacaauru raain

neeichene coataa. Nii rijijieechu enecuru nihanatiin namute ene aina, leeocho quicha aina, canaanainunru aina, naaonjoainunri aina niicha jerei ichaai ichaonacaauru ranaa nainiheeiche.

¹⁰ Coatiha nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru, namute quicha aina, leeocho ene aina, canaanaihunru aina, naaonjoainunri aina niicha jerei ichana jereein nenacaauru caje amuhichene coina aitohaaun, Chunijiun cuhichene niha natiin lanaenerichaaain baaso icharaaurune jaun.

¹¹ Raujiaaine inara rai aitoon nabana nii Cana Coaunera coitucuhin neeuruhane saiijieein, nii nejelau sinijeranelanaala nenea aina ichaonacaauru, barioneein ichaonacaauru, nii ichanohineein nenea coauneraacha esenetaeraauru, casajenetiin, ajetoritiin, asijiauharitiin, naaonjoaain nenacaauru aina, “canejera,” naain acaauru rai ereein neeichene coataane aitoon. Jiaonriha Cana Coaunera coitucuha nocoetocuruhane saiijieein nitohaneein ichaonacaauru aina nelaurihaain lenonequichene.

¹²⁻¹³ Coatiha nii joenreein Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru, baaso ichacuruhane niha natiin acaauru rai ereein rucuhena nainihaaun canu. Cana Coaunera telaen, nii baaso ichacuruhane coitucuhin, acaauru que niicha ichaneni coitucureein. Nete laen inara nainequiche, nii cana rijijieein Cana Coaunera coitucuhin nenacaauru baaso ichacuruhane rucuhequichene caohachae. Aihana jaun, nii inara jana baasoneein ichaonaa cache sitaauche.

6

Jiaonriha nejesinajeein inara rai niha chatohanai rucuhenacaine Cana Coaunera coitucuelanaala nenea cocoainanacai rene cuhichene.

¹ Chunocoha inara rijijieein Cana Coaunera coitucuera, inara rai baaso ichaane jana colurujuenaa jeriquichene, nainiheii nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru cocoainanacaihuri jaesiocuru rene coulurujuueichene. Raujiaainchate nainere Cana Coaunera coitucuurera bichauheneeuru rai beeichene, caohachae acaauru coitucuhin rucuhecuruhane coina.

² Tana Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru, baaso ichaain, caohacha ichaain, naaonjoaauruhane coitucuhin, rucuherrichacheein Cana Coaunera coitucueraneeine coitucuhichene. Nitohaneein Cana Coaunera coitucuhichuru ichanohin coitucuhin rucuherraneein nerichacheeinne saijieeinte, nii aansijiin laojoiri caaintaelanaala nenea rucuhena naineneeiche.

³ Tana Cana Coaunera letonocuru, anjeraaurune maajeein baaso ichaain, caohacha ichaain, naaonjoaauruhane coitucuhin rucuhena nainerichacheeine coitucuhichene.

⁴ Aihana jaun chanuna jana chaen jaiti caunena ichaonaa que ichaohichene jana inara aina baaso ichaa inara rijijieein Cana Coaunera coitucuherrane, nii Cana Coaunera coitucuurera rai chanelanaala nenacaauru joesiocuru rai coulurujuuein naaonjoaainche.

⁵ Nocojequichene jaan nuquene caa aitoon inara rai. Tana inara Cana Coaunera coreniha

ita nejera nejesinaneeeinne, ita rai baaso ichaain neeichene nihanatiin niha leinjiin inara jana ru-cuhena nainerane coitucuhichene.

⁶ Chaen techu nii ita nejera nejesinajeein ita cotaachene, nirijieein jianena coacuelanaala cocoainanacaaihuri- Cana Coaunera coitucuelanaala nena rene amaain naaonjoaainche.

⁷ Nitohaneente, nejesinajeein ita rai aasaeriin baaso ichaquichene coreniha ita coulurujueein jataain banejelanaala baaso ichaquiche. Chanuna baaso ichaain ita coulurujueichene ajiniha, baaso icharanihane abaantaeneeiche. Chanuna coaraain inara basijiaauruhane abaantana naineneeiche.

⁸ Nete nii abaantana coacuelanaala, Cana Coaunera coitucuhera nejesinaneein ita basijiauhin naaonjoaainche.

⁹⁻¹⁰ Tana nitohaneein necha aansainein nenacaauru, Cana Coaunera Cojoanona que nena nainecurerichaaanne coitucuhichene. Nitohanihana jaun jiaonriha inara coritaauruha Cana Coaunera coitucuhichurune esenetaaichene. Coatiha Cana Coaunera Cojoanona que neeururinaain namute quicha aina, leecha ene aina, canaanainunru aina, naaonjoaainunri aina niicha jerei ichana jereein nenacaauru, nii rijijieenchu enecuru nihanatiin namute ene aina, leecha quicha aina, canaanainunru aina, naaonjoaainunri aina niicha jerei ichaai ichaonacaauru, namute cacha ichanohineein nena coauneraniha niicha beeri belaichaauru, sinijeraocuruhane niha natiin leecha ene aina ichaojeraquiin nenacaauru, namute quicha aina ichaonacaauru, asijiaautooru, coriquiicha que

coacuhin ichaonacaauru, ajetoriaacuru, namute cacha cairichaa casajenetiin ichaonacaauru, nii nechu namute cacha cairichanaa jerenacaaun baasoneein suujuateeureraauru, naaonjoainurine coitucuhichene.

¹¹ Nii rijijieeinte nerejetocure inara tabaauru netonai. Nete inae enene nii caje couluunojoneein jianacoon neeiche, Cana Coaunera cachaneein. Chaen techu, inae nii ujuaihoneein neeichene caje, inae Cana Curuaanaa Jesocurisito, Cana Coaunera Suujue, naaonjoainuri coreniha jianacoon neeiche.

Suujua letono ichana nainihehi cacha.

¹² Chaen techu, “Nainichaaun joaenreein quiicha jerei ichacaaunne,” naain ereeiche. Esinae rauhijiriinte niqui aitocoiche, nete caohachaene satiin itolere joaereeincha ichana jerichaane. Aihana jaun nainihehi cana jaberoco amuritoeratihaca nii canaacha ichai que ne.

¹³ Esinae rauhijiriinte niqui, “Itolere lenonete coaunanojoi ne, que lenoneein ichaohanune coina. Nii rijijieein techu jatoroaain ne, canu suri jitariin canuhacha quii raane coina,” naain ereeiche. Nete inae ecu tihane bana, lenone, cana jaberoco, naaonjoain satonotereein Cana Coaunera.

Nii rijijieein techu cana sinijera ainaacha ichaohacachene coina cana coaunaain nelu Cana Coaunera. Coatiha joaenreein cana sinijeranelanaala nenacaauru aina canaacha jerei ichaai ichaonaa coina nihein.

Nii jaun nainihaacache joaenreein naosateein nihacachene.

¹⁴ Nitohanihane jaunte, Aca jerihane rijijieein tonoraain nenea, Cana Curuaanaa ichtatiha O cajene rijijieein cana ichtatiha cureein Cana Coaunera.

¹⁵ Tana nii nitohanihana jaun, Curisito jaberoco niha inara jaberocone coitucuhichene. Aihana jaun nainihei, Curisito jaberoco niha inara jaberocone jaun, leinjiin coriqui jeriha quicha aricha ene jaberoco rijijieein inara jaberoco teeichene. Nitohaneein jerihane inara jaberoco tenaa nainiheeiche.

¹⁶ Tana leinjiin ene cojoaeloroe aina, niicha jerei ichaa cachane, inae ita jaberoco que jaberocoha cachane coitucuhichene. Cana Coaunera Quiricha cuhane techu, “Ene aina ita raain niha cachanete, jiniquuin ita jaberoco que jaberocooa rijijieein ichaaurureein” naain ne laenanohineein.

¹⁷ Nitohanihane jaunte Cana Coaunera coitucuhane, Cana Coaunera suujue aina suujue te cacha.

¹⁸ Nitoanihane jaun leeocho ene jereein coaraain, aina inaraacha jerei ichana coaauquichene jelai caje amuuche tonoraelanaala, nii rai sinijeranelanaala nenea ene aina naosatelanaala. Leeocha osa que neosatiha cachane niha natiin, coatiha laen rai jaberoco aasaehai. Nii comasainelanaala nenea ene aina niicha jerei ichaain niha cachanete laen, raajenihane rai jaberoco aasajeein naosatiha ai.

¹⁹ Tana inara jaberoco, Cana Coaunera tenojoin rai suujue nenaja nihane jaun, inara suujue cuhane ichaoha Cana Coaunera Suujuene coitucuhichene. Aihana jaun coatiha inara, inara raajenihane inara jaberoco eroraniheeiche.

²⁰ Cana Coaunera jataain coreein inara coreetein nihalune jaunte, acaihaniji raachaneein neeiche. Aihana jaun naitoonjoan tonoraain niicha jerei ichaain neeichenete caohachae.

7

Nisinijerateein niha cachane que suujuatera

¹ Enane laen nii quiricha inaraacha letoai cuhane, canu caje inaraacha bajai bereeunni inara rai. Caohachariha niqui ene raelanaala niha quichane.

² Nete enaacha joaereein ene aina niicha jerei ichana jeriha quichane jaun, le cacha cachaauru comasaihocane caohachae. Nitohanihane jaunte, enecuru netonai niha natiin caohachae nelana-jain neeuruhane.

³ Chaen techu jiniiquiin nii rai lana aina, ita ere tonoraain raotojoein jiniiquiin ita coiintelanaala neeuruhane caohachae.

⁴ Coatiha nii ene inae lanaaocane raaje jaberoco eroranihei. Rai lanate rai jaberoco erora ne. Nihe-ichu nii quicha niha natiin comasaihocane raaje jaberoco erora nihei. Rai comasaite rai jaberoco erora ne.

⁵ Aihana jaun nainihei inara sinijera aina ita coiinteein neeichene. Cana Coaunera bajanaa jeriquichenete laen jiniiquiin cosinacaichene coina nainequiche inara sinijera rai beein, ita suujua rijitoein coacuhin ichaquichene caohachae. Nii baihate naineriquiche coaiteen jiniiquiin raotojoein inaraacha jerei ichaquichene caohachae, nabana inara amuritoha moconajaerane osa que nesarucuichene coataa.

⁶ Coatiha inara letoahaaun necoansajiaaichene coina. Niheichu nii coatiha, “Coa necoansajiaache” nahaauun.

⁷ Raujiaainchane niqui canu rijijieein neeichene jereeun. Nete Cana Coanera tenojoineein nejelaunihacoaain ichaohacache, tabaauru leechaneein, naaonjoaain.

⁸ Ene colane nenacaauru, autanaauru, naaonjoainuri raine aitoon, nirijieein sinijeraaona coacuelanaala neeuruha canu rijijieeinne coina.

⁹ Jana nichao berainaa nainecurenihane necoansajiauruhine. Nii amuritoeriinte caohachae sinijeraaocuruhane, nabana inacojoeein necairichaauruhane coataa.

¹⁰ Inae sinijera aina nenacaauru raine laen aitoon, casuujua letononeein que airijiin, caa caitoonjoante Cana Curuaanaa aitoojoanne. Jiaonriha inae leesajeein nisinijerateein niha enene, nii rai lana jaonaa coacuhin nihane.

¹¹ Jana nii rai lana jaohin niha nii enene, jiaonriha nacoauneein leecha quicha ranaa coaacane. Chaen techu naine nacoauneein nii quicha niicha joai rai ereein, ajeteen cainaa nii enene caohachae. Nii rijijieein techu rai comasai jaonaa nainene quicha netonai.

¹² Caa caitoonjoa caje cuaainna laen casuujua caje rocohin inara rai aitoreeunni. Coatiha laen Cana Curuaanaa aitoonjoan nihei. Chunocaa cana nejeraauru inae sinijeraquiin neein Cana Curuaanaa esenetaera nihane jana nii ene Cana Curuaanaa esenetaelanaala nena niha nii enene,

ainaacha ichaonaa jeriha nii enene, nainiheii nii ene jaoha nii cana nejerane.

¹³ Jana ene, inae leeinjiin quicha aina nisinijerateein neein Cana Curuaanaa esenetaera neniha nii rai lanane, ainaacha ichaonaa jeriha nii lanane, nainiheii nii rai lana jaoha nii enene.

¹⁴ Nitohanihane jaunte nii quicha, Cana Curuaanaa esenetaelanaala nenea nii Cana Curuaanaa esenetaera ene que sinijeraquuin nihane jaun, Cana Coaunera que banijiaain ne. Jerichanejeein techu Cana Curuaanaa esenetaera ene, Cana Curuaanaa esenetaelanaala nenea quicha que lanaaocane, inae acaentonai Cana Coaunera que banijiaain ne, nii Cana Curaanaa esenetaera que sinijeraaocane jaun. Nitohaneein nenihaane, coatiha Cana Coaunera que banijiaain neein neeururihei inara bereecuru. Nete Cana Coaunera que banijiaain nenea bereeneein neeuruhane jaun, jerichanejeein inara rijijieein Cana Coaunera cachaauru aina jiniiquin neeurureein.

¹⁵ Aihana jaun nii ene, quicha, naaonjoainuri Cana Curuaanaa esenetaelanaala nenacaauru, nii rai sinijera Cana Curaanaa esenetaera jaonaa jerihane jaohine. Nitohanihanete nii ene cana nejera, nii quicha netonai cana nejeranihane, nii ujuaihoneeuruhane caje jianacoon neeurureein. Cana Coaunerate inara raain nelu, raotojoein caohacha ichaonaa que ichaohin neeichene coina.

¹⁶ Tana ii lana nihane jaun, ii coreniha ichoteratenojoein jianacoon nenea nainerihanine coitucuhine. Jana ii, lananeeine tana ii coreniha ichoteratenojoein jianacoon nenea nainerihani ii comasaine coitucuhine.

17 Atiin nainequichene rijijieein, inara rai cha chaquichene jaanu teein nihalu Cana Curuaanane rijijieein neein, nii inara cotijiaain nihalu Cana Coaunerane jana ichaohichelune rijijieein ichaaoche. Caa inara rai aitocooaunne jaan quene, satiin Cana Coaunera ranojoneein nenacaauru rai aitoon.

18 Aihana jaun chuni jaberoco macohi cari molonjoin nihane jana cotijiaain niha Cana Coaunerane, jiaonriha molonjoin niha rai jaberoco macohi carine suujihane. Jana chunocoha jaberoco macohi moloeratelanaala nihane jana cotijiaa Cana Coaunerane, jiaonriha rai jaberoco cari moloeratihane.

19 Coatiha chaque nelatihei, molonjoneein, molonjoinelanaala, naaonjoaan cacha jaberoco carine. Cana Coaunera aitoonjoan tonoraain ichaohacanete nii amurijiriin nelate.

20 Nitohanihane jaun satiin Cana Coaunera cotihanohichurute naine, nii cotijiaain nihalu Cana Coaunerane jana ichaohalune rijijieein jerichanejeein ichaohane caohachae.

21 Aihana jaun inara amute cacha letononeein core colane rai amihanejeein esclavo neeichene jana inara cotijiaa Cana Coaunerane, coa nii que tonajeein nihache. Nete laen inae ena nii esclavo neeine caje nichotena naineine, raotojoeein jianacoo nichoteeu.

22 Nii rijijieeinte Cana Curuaanaa jerenohin esenetaane coina cotihanohichuru osaaonacaauru, inae enene rai nosa caje jianacoon, Cana Curuaanaa letononeein neeure. Jerichanejeein techu nii letononelanaala

nenacaauru cotihanohichuru, enene Curisito letononeein rai niicha jerei icharaneein rai esclavo neein neeure.

²³ Cana Coaunerate jataain coreein inara coreetein nelu. Aihana jaun nainiheeiche inara amute cacha letononeein nenea coaauquichene.

²⁴ Aihana jaun canejeraauru, atiin jerichanejeein nii cotihanohineein neeichene bana ichaohichelune rijijieein, inara ichao corenaa coacuelanaala Cana Curuaanaacha jerei rijijieein ichaaoche.

²⁵ Nii necoansajiaeniha cachane que, carai beniha Cana Curuaanaane jaunna coitucuheneun rauhijiriin. Nete aca canu coroatajanihane aina cuaain, inara rai rauhijiriin beeun.

²⁶ Caraita nii nihane rijijieein, comasaihocane comasaiquelanaala, lanaaocane, lanaquelanaala, naaonjoaain neeuruha enecuru aina jiniiquiin quichaaaurune caohachae, caa ena caaintati ichaonaa que ichahocachene jaun.

²⁷ Aihana jaun comasaihoquichene jiaonriha jaohichene. Niheichu inara comasai colane neeichene jiaonrihachu ariichene.

²⁸ Nete necoansajiaain neeichene naosatiha aineriquicheein. Niheichu leinjiin ranuna niha natiin nelanajaane naosatiha aihei. Nete laen necoansajiaain neeichene necairichaa curiquicheein, nitohaneeichenena niqui jereneun.

²⁹ Canejeraauru, caa quene inara rai erenaa jereeun. Inae ichuunnejeeonriha cana rai janonaa. Aihana jaun nii sinijeraaonacaauru, rai sinijera colane nenea rijijieein neeuruhine.

³⁰ Jana nii onaa coinaderaa nenacaauru, beseta que nenea rijijieein rachoojoeeuruhine. Jana nii beseta que nenacaauru onaa coinaderaera rijijieein inaderaauruhine. Itolere rucuhele sirichaauru, cha sirihei rijijieein neeuruhine.

³¹ Jana caa cana rai chauratane que netiin raotojoeein necoriquijiaain itolere niicha latei siriin ichaonacaauru, cha sirihei rijijieein ichaauruhine, caa janonaa canaacha coarajei saa curichainne jaun.

³² Lechoa que coacuhin neeichene cajene niqui inara rocohene rijitoeun. Aiha sinijera colane nenea, Cana Coauneraacha jerei que coacuhin nihane jaun.

³³ Nete laen inae comasaiquiin nenea, Cana Coaunera que coaucane jianein, rai comasai rai caohachanuhacha que coacuhin ne.

³⁴ Nitohaneeinte ita caje neleruhin neeure. Jerichanejeein techu enecuru lana colane nenacaauru, chaen chabana lanaque lanaala nenacaauru, naaonjoainuri Cana Coauneraacha jerei que coacuhin neeure, acaauru jaberoconein, acaauru suujuenein, naaonjoaain que banijiaain neeuruhane jaun. Jana lanaonacaaurute, acaauru lana rai caohachanuhacha que coaucuruhane jaun Cana Coauneraacha jerei que coaucurene.

³⁵ Coatiha inara rai caohatiha aitojaaun. Nenacaneenjian inara caohachanu quene aitoon, caohachaaain ichahin Cana Curuaanaacha jerei ichajeein ichaonaa nainequichene coina.

³⁶ Chunocoha nii niicha jerei ene ranaa coaauca inae ichauhena nihane jaunne, rai caohachaa nii

coaucane tocohaneeinne, nii niicha coacuhi rijijieein nii ene raaine. Coatiha naosatenaa nihei ene raain niha cachane.

³⁷ Jana chunocoha nii cha que tonajelanaala jelai jinacoon netiin niicha jerei ichaane coina, rai suujua cuhane sinijeraquenhane coina coaucane, niite rai caohachanu que aicheein.

³⁸ Jerichanejeein techu caohacha ichareein, nii niicha jerei raain nihane. Jana nirijieein sinijeraquelanaala nihanete, jelai amuritoheriin caohacha ichareein.

³⁹ Inae lanaaocanete nii rai lanaacha sacunaa naine nii ene, oha nii rai lanane que tiaaojoaain. Jana inae oha nii rai lananete nainere chunocoha raain niha rai lananu quene caohachae, aihachu Cana Curuaana coitucuera quicha aina.

⁴⁰ Nii amuritoheriinte niqui nenea naine raotojoein, nacoauneein lanaquelanaala nihane. Caritoha canu suujua. Chaen nechu Cana Coaunera suujue siriin caa aitoon.

8

Ichanohineein nenea choosi ecaanto rai tenojoin lenone

¹ Enane laen ichanohineein nenea choosi ecaanto rai tenojoin lenone que erereeunni inara rai. “Satiinte itolere coitucuhacache,” naain irihacache. Nete nii canaacha coitucui aina, inae leeochoaauru amurijiriin itolere coitucueraneein nenea jerichaachene chaque nelatene. Jana laen Cana Coaunera Suujue jerihane rijijieein jiniiquiin nihacachenete caohachae.

² Aihane jaun chunocoha cha coitucueraneein nenea coaacane, coatiha jitariin nii niicha coitucunaa jerei coitucurinaain.

³ Nete laen Cana Coaunera belaa'in niiicha jerei ichaa cachane, nii belaicha coitucue Cana Coaunera.

⁴ Ichano'hinee'in nenea choosi ecaanto rai tenojoin lenone quiha cachane niha natiin, cha ichana naineniha nii ichano'hinee'in nenea choosi ecaantone coitucuhacache raotojoe'in. Nete laen ne, rauhijiriin leinjiin Cana Coaunera.

⁵ Neeuruha dedeeu, chauratane que, naaonjoain nii acaauru choosichuru. Tabaa'urute ichano'hichurune. Arajiinte neeure nii acaauruhacha esenetai choosichuru.

⁶ Nete laen cana rai ne leinjiin cana inaca Cana Coaunera- itolere Coaunera neein nenea. Chaen techu coreniha rai cachanee'in nihacache. Nii rijijieein techu, ne leinjiin Cana Curuaanaa Jesocurisito. Corenihate ne itolere'eu. Cana netonaite coreniha nihacache.

⁷ Nete satiin Jesocurisito esenetaeraauru nii coitucuhin neurenihane jaun, tabaa'uru jaiti enanetojoe'in nii choosi ecaanto ichano'hinee'in nenea rai tenojoin que lenonecure, chaelai que nelatiha beein. Jaiti nii acaauruhacha esenetai aina caohachaa'in ijiniha acaauru suujuane jaunte, jaiti aasaeriin nii choosi ecaanto esenetaauruha acaauru netonaina jaun, "Baasojecha ichacure," naaure.

⁸ Nete Cana Coaunera jerihana jaun, joaere'in lenonichaane niha natiin, chaachaene nii canaacha quii. Niheichu nii canaacha quii coreniha jeelai amuritoheriin caohachaa'in

nena nainihaacache. Niheichu quilanaala nihaacachene nihanatiin, jeelai amurijiriin baasoneein nerihaacacheein.

⁹ Nete inae inara ijiin neeichene jaun, leeochoaauru jaiti ijilanaala nenacaauru saruhin, osa que acaauru nalutiaaichene jianequichene caohachae.

¹⁰ Ii raotojoein coitucuhi natiin, nii ichanohin choosi rai tenojoin lenone quiiche nelauriaainne jana, inara coaraain niha leeochoa cana nejera ijilanaala nenaane, acaentonai nelauriaain nii ichanohin choosi belaiha tenojoin lenone quinaa nainere. jaiti caohachaaain coitucuenihane jaun rai cocoaeraa nitohanei icharane saijieein.

¹¹ Nitohaneeinte jaiti caohachaaain coitucuelanaala nena cana nejera itajerateein neeiche, jaiti rai cocoaeraa nii chosi rai tenojoin iniho que lenonihanene saijieein, inae ii raotojoein coitucuhi natiin, notaracae nii iniho que lenoneeine jaun, acaentonai coreniha ohin nihalu Curisitone saijieein.

¹² Nitohaneein cana nejeraauru caohachaaain coitucuelanaala nenacaauru, niicha esenetai esenetaauruhane jana, acaauru rai bacohin neeinchene jaunte, inae Curisito que nejeratenaaneein, inara raaje osa que nesarucuiche.

¹³ Aihana jaun lenone que cana nejera saruhin nihanu canune, caraita caohachare chabana iniho quilanaala nihanune, nabana osa que leeochoa saruhin nihanune coataa.

Esinae rauhijiriin afosotoneein nihacane

¹ Canune laen cha ujuaihonelanaala jianacoon neeun. Chaen techu ne canu rai rauhi afosoto nichaaunne jaun. Nii ichoae tacaainechu, Cana Curuaanaa Jesoso coaraaun. Inarate, canu amihaneoo caje ecoona neeiche, Cana Curuaanaa icharatenohineein.

² Tabaauru jerihane afosotonichaaunne esenetaain coana jerecuruhi. Inarate laen afosotonichaaunne coitucuhiche. Nii Cana Curuaanaa esenetaaichene jaan caje coauneente, canu esinae rauhijiriin acanichaaunne coitucuhiche inara.

³ Caate, nii canu que erenacaauru tonoraanune jaan ne.

⁴ Niha carai rauhi joaenreein lenone, conacai, naaonjoainuri tera nihane, raain naaonjoannune coina.

⁵ Chaen nechu naineeun leinjiin ene Jesocurisito esenetaera que comasaihocaaunne, aihuruha leeochoaauru afosotooru, Cana Curuaanaa nejeraauru, chaen Fedoro, naaonjoainurine rijijieein.

⁶ Canu, Berenabeen, naaonjoinichaanune rai netonai te ne rauhi, canacaanuhacha latei teeruha Cana Coanera coitucuurerane coina.

⁷ Nihei chuni raajenhane aiha soondarone rijijieein namihaneoo coreteein nei. Niheichu chuni temule temuhane inae nihane bana quilanaala nei. Niheichu chunei, carenero beraihane rai nitaari niicha rocoi coelanaala nei.

⁸ Jiaonriha cacha suujue caje nena niha caa erenaa beeichene. Moisesa aitoonjoan netonaite jerichanetojoein be.

9 Jerichanejeein techu rauhi rai quiricha cuhane, “Jiaonriha rojoene jaera *buey* ujuae conaquichene,” naain ne laenanohineein. Niheichu coatiha *buey* que coaucane jaun aitohi Cana Coanera.

10 Cana quete aite canaacha que coaucane jaun. Cana corenihate laenanohineein nelu nii rauhi siricha quiricha. Aihana jaunte nii rai nucuhe rojoera aina, nii atane retuurera netonai ita rijijieein inae taojiana que turuhane jana, acaauru netonai leruhin raauruhane coina ichacure.

11 Canacaanune mainajeriin inara coreniha amihanihacaanu, Cana Coanera coitucunaa nainequichene coina. Aihana jaun coatiha baasonerihei coreniha canacaanu coroatajanequiche canacaanuhacha latei quene.

12 Coaracuche nachuhinti leeochoaauru acaauru coroatajaneein neeichene jerecuruhane, cha caaunna canacaanu coroatajanequichene jerenerichaanu canacaanu netonai.

Nene jaiti chabana jerenihacaanu. Raujiaainchane abaantajeein nihacaanu, nabana Curisito que erenaa rerohecaacaanune coataa.

13 Inarate raotojoeein coitucuhiche, satiin Teenforo asaae amihanenacaauru, nii Teenforo asaae nena que ichaauruhane. Nitohaneente, nii iniho mocooruhane jaan coaraneein nenacaauru, nii iniho Cana Coanera rai niicha teeuri caute que lenoneein ichaore.

14 Nii rijijieein techu aitelu Cana Curuaanaa, nii niicha jerenohi que cacha relaera, nii namiha-neeocha que ichaoane coina.

15 Nene chabana nitohanai ichana jereneun.

Niheichu coatiha carai cha teeichene coina caa aitiin laenahaaun. Jataaine raotojoein neeun, cha teneeiche canu raine jana inara relaanune jaun. Nii colane raotiin nena naininaaun.

¹⁶ Coatiha carai coretera coina cacha relahaaun nii jianacoon cacha mitaera que. Jataain carai caohacha nihana jaunna, chatohanein niha natiin, cacha relareeunni. Cairichaa-joarichaaun cacha relaenihanune.

¹⁷ Nii nitohanihane jaunte, canu raajenihane cacha relaanune, inae carai cainanojoein ne. Jana coiintihanune saijieein ichacaaunnena jerichanejeein caletooa Cana Coaunerane jaan ichareeunni.

¹⁸ Aihana jaunne, nii carai cainaane jaan aina, jataain raotojoein core bajaelanaala cacha relaanune. Nii canu rai rauhi tonoraelanaala, core bajaelanaa cacha relaanune jaunna, caa aitoon.

¹⁹ Coatiha niqui nii chuni rai cha icharanein ninaaun, nena satiin rai niicha jerei icharanein neeun, nainichaaunne jeoneein Curisito rai cachaauru tenaa nainichaaunne coina.

²⁰ Nii jaunna Joriocuru aina nihanune acaauru rijijieein neeun, esenetaauruhane reeintiaain. Esenetaauruhane coinane, nii Moisesa aitoonjoa rijijieein ichaonacaauru cachaauru rijijieein canuhetonai neeun, nii Moisesa aitoonjoan rijijieein nena nainenihanune saijieein.

²¹ Jerichanejeein nechu Moisesa aitoonjoan tonoraelanaala nenacaauru que coitucueratenaa jerenacaaun, acaauru jana turuhanune acaauru rijijieein neeun. Cana Coaunera aitoonjoan rijijieeina ichaaon, inae Curisito aitoonjoan tonoraain rijijieein ichaonune jaun. Nii saijieeina nii

acaauru rijjijeein neeun.

²² Nii jaiti ijii lanaala nenacaauru rene turuhanunena, acaauru ichao rijjijeein ichaaon, coitucunaa nainecuruha acaauru netonoaine coina. Satiin rijjijeeinchane neeun, tabaauru ichoteratichaaunne jianacoon nenea nainecuruhane coina.

²³ Satiin caa caitoonjoaaunrune ichaaun jianacoon cana mitaera coreniha, ecu nenea nainichaaunne coina.

²⁴ Inarate coitucuhiche, jiniquiin soronacaauru satiin sorooruhane niha natiin, leinjiincha rai core raane coitucuhiche. Aihana jaun inara netonai sorohichenete ne, nii aihuruhane rijjijeein rai core raaichene coina.

²⁵ Nocoatijianacaaaurute inae leecha aina no-coatijianaa jerecuruhane, chatohaneein acaauru jaberoco tenaa nainera que necohalajiin neruu-jueure. Aiha leeinjiin ajaena jujuhin enaacha ohina inaeraneein nenea caje nenea comai que coretenajaera coina. Jana canate necairichaae-caache coreniha chabana ohina charanejeein nenea raacachene coina.

²⁶ Aihana jaun coatiha canu joaereein coitucuhelanaala sorohooaun. Niheichu coatiha joaereein sonacaaunne faoracahaan.

²⁷ Nitohanihana jaunna caraajenhane cajabereeo cairichaaun, casuujua tonorana nainichaaunne coina. Nabana leechaauru relaeraneein nihanune saijjeein, cha colane baasoneein nedaanune coataa.

10

Cana Coaunera nelanaala nenea choosi ecaanto

belaihuruhane coataate, suujuatenajae Faboro.

¹ Canejeraauru, jiaonriha acaauru conaaca dede sacarine jana, satiin jana cuhin, Cucuana Lanajai jera jaaoruhalu, cana foerateracurune baitequichene.

² Nitohaneein nii Moisesa aina nii dede sacari que amaeraain cucuana jera jaaoreraaurute ita rijijieein ichaaorelu.

³ Jerichanejeein techu, satiin jiniiquiin Cana Coaunera tenojoi lenone que lenoneein

⁴ cuuruhane corihanune que Cana Coaunera tenojoin ajeri caje nalunaa acau que netonai cocohin cuuruhane jaun, jerichanetojoein Cana Coaunera tenojoin acau que cocohin neeurelu. Nii ajeri, acaauru corihaneraanu que Cana Coaunera tenojointe Curisito nelu.

⁵ Nete nitohaneein acaauru coroatajaniha Cana Coaunerane saijieein niicha rautaai ichacuruhane jaun, cache areroo neleruhin amurijiriin ohacoaurelu.

⁶ Nitohaneeinte nabana cana netonai rai baaso ichana coauna coataa, nii que nainaan ichaonaa jaan nuque nitohaneein ichaelu Cana Coaunera.

⁷ Nitohanihana jaun, jiaonriha Cana Coaunera aina iriha niha Moisesane tonohanau nii acaauruahacha ichai choosi ecaanto coroaecuruhalune rijijieein inara netonai ecaanto coroaequichene. “Satiin nelauriaain lenoneein cocooruhane bai-hate, satiin nimichuhuin rachoojoeure,” naalu Cana Coaunera Quiricha Inoensi cuhanene rijijieeinte aihure.

⁸ Aihana jaun niheichu nainihaacache aihuruhalune tocohanein nejelau ene dadaain niha-

cachene. Nitohaneeuruhane corenihate coroat-
achoonca nichata oaraancaain oorelu lejiichoo
cuhane.

⁹ Jiaonrihachu inara casetecaa Curisitone cou-
juha chatonaain baasoneein que ereein neeich-
ene. Tabaauru nitohaneein baasoneein ere-
nacaaurute acano calanojoneein ohacoaurelu.

¹⁰ Nii rijijieeinchu inara netonai baasoneein
Cana Coaunera que erenaa nainiheeiche,
tabaauru Cana Coaunera que baasoneein
ereeuruhane jaun cacha atinaera aanjera letoaa
Cana Coaunerane jaun, atinanaacane rijijieein
inara atinaeratihane coataa.

¹¹ Nitohaneein jetaote cana foerateracuru
casetecaeratelu Cana Coaunera, nii caje nainain
ichaonaa coina. Chaen techu cana satiin
enene ichaohacachene rai nii beeraanu que
Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhane
laenanohineein ne.

¹² Nitohanihane jaun chunocoha baaso ichana
coacuelanaala, jeriha Cana Coaunerane rijijieein
satono que tiaain nenea jerihane, caohachain
necohalajiin neeine.

¹³ Nete inara jaiti chabana cacha nejesinaneein
abaantanacainelanaala, inara coujuera
coaraeneeiche. Aihana jaun Cana Coauneraacha
que jaaecoochete inara beraaine, nabana
inara cairichain inara nainatijihane,
jataain abaantanacaelanaala nenea que
cairichanojoneequichene coataa. Nii banate inae
niha baasoneein inara teranune jana, caje inara
ichoteratereein, abaatana nainequichene coina,
Cana Coaunera.

¹⁴ Aihana jaun canejeraauru, jiaoriha Cana

Coaunera nelanaala nenea choosi ecaanto coroaeraauru aina cuhin coroaequichene.

¹⁵ Inarate caa inara rai caitoonjoan coitucuhiche. Nii jaunte baasoneein aitenihanune caohachaain aitocaaunne coitucunaa nainequiche.

¹⁶ Nitohanihane jaunte Cana Coaunera coroa-jeein satiin cana ichao coreniha orichaaaine rai neein rai coichana niha beein Cana Curuanaacha coi, rai coco bino cohacachene, nii rai coichana aina cuaain coichana que coichanaquiin nenea rijijieein nihacache. Nii rijijieein techu nii jaberoco niha beein niicha taturii faan quihacachene, inae rai jaberoco aina cuaain aina ita jaberoco que jaberocanaa rijijieein nihacache.

¹⁷ Charijieein teeinti arajiin nihacachene nihanatiin, satiin nii leinjiin faan quihacache, nii rijijieein techu leinjiin jaberoco que jaberocanaa rijijieein nihacache.

¹⁸ Coaracuche nachuhinti cana foerateracuru inoaensihuru Isaraelitacuru, Cana Coaunera rai niicha mocoori iniho quihuruhane, acaauru raajenihane tera rijijieein saain que lenonecuruhane.

¹⁹ Coatiha chaque nelatiha Cana Coaunera coitucuhichuru chosine jaun aitoaaun, niheichu rai niicha mocoori iniho leeocho iniho amurijiriin nihane jaun aitoaaun. Acate joaenreein leeocho iniho rijijieein ne.

²⁰ Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru, acaauru chosi rai lenonecuru mocooruhanete, moconajaera rai ichacure. Nitohanihane jaun coatiha nii moconajaera aina enohichene jerihaaun.

²¹ Aihana jaun nainiheeiche nii Cana Curuanaa que banijiaain nenea, rai coco bino cohichene baiha, nii moconajaera coroaeca acaauru chosi rai niicha ichacuri iniho quiha nenacaauru aina nenea nainiheeiche. Niheichu nii Cana Curuaanaacha tei bino cohichene baiha nainiheeiche, moconajaera coroaeca coconacaauru aina co-coin naaonjoaaichene.

²² Chasiina Cana Curuaanaa baijiaeraanu tocohaneein, jianeein leecha sacurichaache cana casetecaane abaantanaa nainerichaachene coalanaala.

Leeochaururuhacha coacuhi que suujua acatein niha Jesocurisito ranojine

²³ “Chunite nainere joareein niicha jerei ichaane” naaiche niqui. Esinae rauhijiriinte aitocohiche. Nete caohachaene itolere bana joareeincha ichacaane. Chunite niqui esinae naine niicha jerei ichaane. Nete tabaauru joareeincha ichana jerichaane, coatiha cana coroatajanihei nii canaacha ichai Cana Coaunera jerenohin ichacaane coina.

²⁴ Nitohanihana jaun caohachai cana rai caohachanuhacha ichacaane, satiin rai caohachanu ichacaanete caohachae.

²⁵ Inara rai teraa joaenreein iniho ne, inae coitucuhichene jaun bajaelanaala que lenonecuche,

²⁶ satiin caa cana rai chauratane aina que nenacaauru, Cana Curuanaa rai nihana jaun.

²⁷ Chunocoha esenetaeranelanaala nenea inara cotihaca lenonequichene coinane jana, cunaa jeriquichene inae coitucuhichene jaun, bajaelanaala inara rai niicha teeuri que lenonecuche.

²⁸ Nii lenonequichene coina, inara cotihacuruhane jana, chunocoha inara rai, “Caa inihote leinjiin canacaanu choosi rai moconojoine” naain bihane jiaonriha quiichene. Chaen inae raotojoein coitucuhichene jaun, nabana nii inara rai bera cairichaaichene coataa.

²⁹⁻³⁰ Tabaaurute, “Chanuna nainichaaun joareein lenonichaaunne saijieein caohatere nejelau cacha, itolere bana ‘Nariha Cana Coaunera’ naanu lenonichaaunne naineeinne saijieein, chasiinna canu que ereeurure,” naaurureein.

³¹ Nitohanihane jaan caje coauneente, lenoneein, acau cohin, cha ichaain, naaonjoaachene Cana Coaunera rai caohachanu que ichaquichene caohachae.

³² Jiaonriha baaso ichaain leeochoaauru relaain neeichene, niheichu nii Joriocuru rai niha natiin, niheichu Jorioniheichuru rai niha natiin, niheichu Cana Coaunera cachaneein nenacaauru rai niha natiin ichana nainiheeiche.

³³ Canune laen satiincha rai caohachanu ichana jereun, canu raaicha caohachanu coacuhelanaala, acaauru netonai nichotenaana nainecuruhane coina.

11

¹ Caa canuhacha ichai rijijieein cha ichaain neeuche. Charijieein teinti, cha ichaain nihalu Curisitone rijijieein cha ichaain neeun, nii rijijieein.

Inara aina netaojianacaauru enecuru rai

² Jataaine inara corojeeun, itolere bana canu coacuhin inara relaanune jaan tonoraain neeichene coreniha.

³ Nena laen Curisito satiin quicha nichaachene couturi nihane jana, rai comasai couturi niha satiin quichane rijijieein, Curisito couturi niha Cana Coaunerane coitucuhichene jereeun.

⁴ Nitohanihana jaunte, leinjiin quicha, couturi conajaain Cana Coaunera bajaain, Cana Coaunera ere been naaonjoanne niha natiin rai couturiji conaaca, rai couturi niha Curisitone saijieeinna jaun, nii letoaa rai couturi Curisitone tonoraenihana jaun aicheein.

⁵ Jana enete laen naine couturiji conajaain, Cana Coaunera bajaain, Cana Coaunera ere been naaonjoanne caohachae. Jana couturiji conajelanaala aihanete, rai couturineein nena rai lana tonoraenihane jaun aicheein, loroaecaain jaonjoiniha rai couturiji jaun aihane rijijieein.

⁶ Nitohanihane jaun leinjiin ene, rai couturiji conajaenihanete caohachare rai couturiji loroaecaain joeratihane. Jana nii couturiji joeratiha loroaecaainne coejiha nii enene, rai couturiji conaamiin.

⁷ Jana quicha laen nainihe rai couturiji conaacane, Cana Coaunera rijijieein neein, rai cacha neein nihane coaratihane caina. Enete laen lana que suujua acatihane coaratiha rai couturi conaacane caohachae.

⁸ Ene caje nena neniha quicha jaberocone jana, quicha jaberoco caje nena niha ene jaberocona jaunte nitoha ne.

⁹ Coatihane ene ichao coreniha necoanaain ni-

heilu quicha. Jana enete laen, quicha ichao coreniha necoaunaain nelu.

¹⁰ Nitohanihana jaunte anjeraauru naaonjoainuri coreniha, nii cojunacaniha rai couturiji conaaca enene caohachae.

¹¹ Jana Cana Curaanaa Jesocurisito coitucuhin esenetaera nichaachene raite laen, ene colane ichaonaa nainenere quicha, jana ene netonai quicha colane ichaonaa nainihe.

¹² Nitohanihane jaunte, esinae rauhijiriin quicha caje necoaunaain nena niha enene rijijieein, quicha netonai ene caje nejanoaain ne, nitohaneein jeriha Cana Coaunerane jaun.

¹³ Caohachaana inara rai couturiji conajaelanaala Cana Coaunera bajaa enene.

¹⁴ Nitohaneein niha cana necoaunane jaan caje coauneente, necoejena ne leinjiin quicha rai couturiji fojiaane.

¹⁵ Nete laen enecuru, nelatecuruhane coujunaca nihane jaun, rai coturiji fojiaauruhane caohachae, nii coina tenojoi niha acaauru couturine jaun.

¹⁶ Chunocoha caa aitocoaunne jaan que tonaain erenaa jerihane, Cana Coaunera ranojohunru aina jiniiquiin leocha ichaonaa coitucuenihacachene coitucuhin aitomiin.

Baasoneein Cana Curuaanaa que banijiain lenone que lenonecuruhane

¹⁷ Caa, que jauhecaain canuhacha laenai cuhane laen, inara coroaena naininaaun, netaojiaaiche inara caohachanu quene niha natiin, baaso ichaquichene coreniha.

18 Jauriaanejeeinte canu rai beeurelu, Cana Coaunera coroaeguichene coina netaojiaaichene, ita caje neleruhin netaojiaaichene que aitiin. Nii jaunna acaauru aitoonjoa tabaauru esenetaaun esinae aitocuruhane jaun.

19 Nii ita caje nelerujuacoain netaojiaaichene te ichaquiche, le nelerucuru coaraauru esinaen rauhijiriin Cana Coaunera sacueraneein neeichene coarateeichene coina.

20 Nii nelerujuacoain netaojiaaichene jaun, Cana Curuaanaa que banijiaain nenea lenone que lenonequichene niha natiin, coatiha jeriha Cana Curuaanaane rijijieein ichaeneeichene jaun, que banijiaain nenea lenone que lenoneriheeicheein.

21 Nii lenonequichene rai neeichene jana, tabaauru inae lenonihane jana, tabaauru mijitenaana neeure, jana nitonohana leeochoauru ajeein naaonjoaane jaunte, baaso ichaquiche.

22 Chanuna leeochoauru sinaa jereneeichene, inara loreri asaaecha lenonelanaala, Cana Coaunera cachaauru que jaolecohin, cha colane nenacaauru necoeje chanuhin naaonjoaainche. Chasiina nitohaneeinchene inara coroaena nainereun. Inara coroaena naininaaun nitohaneein neeichene jaun.

*Canu Curuaanaa que banijiaain nenea lenone.
(Mt 26.26-29; Mr 14.22-25; Lc 22.14-20)*

23 Canune laen Cana Curuaanaa caje, caa inara relaanune jaan raain neeunlu. Nii coulurujuenojoin nihane cojoanotiin cuhanete faan mucuhin teberiaain, “Nariha Cana Coaunera” naane baiha,

²⁴ cataaun tacaain nii faan tatuhin, “Caa faante inara coreniha quiicha tei canu jaberoco ne. Caa ena ichacaaunne rijijieein ichacuche canu coacuhin,” naelu Cana Curuaanaa Jesoso.

²⁵ Jerichanejeein techu inae nainain nii faan que lenonihane baiha, bino mucuhin teberihaain, “Caa binote ena nena Cana Coauneraacha tei rai rauhi coujunaca cacoichana ne. Aihana jaun caa ena ichacaaunne rijijieein ichacuche canu coacuhin,” naelu Cana Curuaanaa.

²⁶ Nitohanihane jaun nacoaauneein turuha Cana Curuaanaane que tiaaajoaain ohalune beeichene raite ne, nii lenone que lenonequichene naineein, chaen nii acau niicha cohi coohichene naineein.

Cana Curuaanaa lenone que lenoniha cachane.

²⁷ Nitohanihane jaunte chunocoha nii bino, nii lenone, naaonjoain que lenonihane, jeriha Cana Curuaanaane tocohanelanaala ichaane, Cana Curuaanaa jaberoco rai coichana naaonjoain sarue osa que nii ichara.

²⁸ Aihana jaunte nii lenone que lenoneein, nii bino cohin, naaonjoanne ajiniha, jaurianejeein rai suujua coaraa cachane caohachae.

²⁹ Jaurihanejeein suujua coarii amuneein, “Naaonjoaane jaunte caa Cana Curuaanaa jaberocone. Naaonjoaane jaunte caa Cana Curuaanaa coichanaane,” naain coitucuhera amuneein que bino cohin, lenonihanete, raaje rai jaberoco casetecaa aicheein.

³⁰ Nitohanihane jaunte inara tabaauru cunaiteein, aterojoeriin, tabaauru oore.

³¹ Caohachaaain cana suujua coaraain nihacachene jana nihane, coatiha cana casetecarihei Cana Curuaanaa.

³² Cana casetecaane niha natiinte, raujiaain nacoauneein baaso ichaelanaala, jeelai amuritoheriin caohacha ichana que nerelana coina cana casetecae. Coatiha nii coitucuruhi casetecaane tocohaneen nitajenaa coina cana casetecaa Cana Curuaanaa.

³³ Nitohanihane jaan caje coauneein, ita taojiaaiche Cana Curuaanaa lenone que lenonequichene coinane, ita jiniichaaain lenonecuche.

³⁴ Jana chunocoha mijitena caun leeochoaauru ajiniha lenonena jerihane, nenajaun lenonemiin, nitohaneen baasoneein ichacuruhane coreniha inara casetacaa Cana Curuaanaa ne coataa. Nitohaneen neeichenete caohachaera canejeraauru. Inae inara coraa uhanune banane, inara rai leeochoa rucuhenacai rucuhereeunni.

12

Niicha nainei ichaa cachane jaanu tiha Cana Coaunera Suujuene.

¹ Canejeraauru, niicha nainei ichaa cachane jaanu tiha Cana Coaunera Suujuene coitucuhicheneena jereeun.

² Inarate jaiti Cana Curuaanaa coitucuhin esenetaeneechene bana, nii chosi ecaanto ichanohineein nena rene inara amaauruhane, aiha maosane rijijieein curejetocohichene coitucuhiche raotojoein.

³ Nitohanihane jaunte inae enene chuni, “Nechu aansaineein ichaonaa Jesoso,” naain erenaa nainene, inae enene Cana Coaunera

Suujue letononeein irihane. Nii coitucuhin ichaohichenena jereun. Chaen nihei chuni, “Jesosote Curuaanaa ne,” naain erenaa nainiheii cacha, Cana Coaunera suujue letononeein erenihane.

⁴ Araai lauriin cha ichana nainihane jaannute ranaa naine cacha, Cana Coaunera tenojoineein. Nete laen nii tera, jeelai Cana Coaunera Suujue-neein leinjiincha ne.

⁵ Niha araai lauriin rai nelateein nihacane jaanu, cana que jeelai Curuaanaa icharatenojoi-neein.

⁶ Jerichanejeein techu araai lauriin ne nelateein cha ichana nainiha cachane jaannu. Nete araai lauriin nihane nihanatii nii jeelai Cana Coaunera caje satiin unaaneein ne.

⁷ Cana Coaunerate aina nihacachene coitucuhacachene jaa te rai cachaneein neinichaachene rai, nii aina raotojoein nihacachene coina.

⁸ Rai Suujue aina cuaainte, le cachaauru tabaauru rai coitucuhin erenaa nainecuruhane jaannu te Cana Coaunera. Jerichanejeein techu jataain itolereneein cha coitucuhin neeuruha cachaaurune jaanu teein ne, nii jeelai Cana Coaunera.

⁹ Tabaaurute esenetaauruhane jaannu rae, jeelai Cana Coaunera Suujue tenojoineein. Tabaaurute, nelateein cunaiteenaa rautaane jaannu rae.

¹⁰ Tabaaurute cojoelanaacojai ichaain nelatihane jaannu rae. Jana tabaaurute, Cana Coaunera caje unaa erenaa bihane coina, nelatihane jaannu rae. Tabaauru te, Moconajaera suujue ichanohin aina Cana Coaunera suujue ichanohin coitucuhane jaanu rae. Tabaauru raite, leecha er-

ena cuhane erenaa nainecuruhane jaannu te. Chaen techu, tabaauru rai nii leeocho erenaa cuhane ereeruhane jaan aonaain benaa nainiha leeochoane jaannu te.

¹¹ Satiin niichurute te, tenaa jerihane jaanru rai, nii jeelai Cana Coanera Suujue; janijiin ni-icha rai cachaauru rai.

*Araaichaache niqiu nete leinjiin que jaberoc-
conaa rijijieein nihacache.*

¹² Cacha nichaachene jaberocote, araai lauriin neleruhane niha natiin, jeelai cana jaberoconeein netiin ai. Nii rijijieeinte satiin nihacache araai laurii caje nihacachene nihanatiin Jesocurisito cachaneein neinichaachene.

¹³ Nii rijijieein techu satiin cana, Joriocuru, Jorioniheichuru, letononeein nenacaauru, letononelanaala nenacaauru, naaonjoainuri aina jiniiquiin coujunacatenohineein nihacache, leinjiin jaberoco que jaberocohin nena rijijieein nihacache, Cana Coanera Suujue ichanaanein. Nii rijijieein techu nii jeelai Cana Coanera suujue caje ocoona que satiin cocohin nihacache.

¹⁴ Coatiha le turijieeincha nihei cana jaberoco, araai lauriinte ne cana jaberoco nelerucuru.

¹⁵ Nii nitohanihana jaun cana tijia, “Cacha biji nenihanune jaun coatihaha cacha jaberoco nihaaun,” naane, coatihaha cacha jaberoco neein nihane jianerihei.

¹⁶ Cana uricho netonain, “Chanuna nota ne-neeun,” naain irihane, coatihaha cana jaberoco que nihane jianerihei.

17 Satiin cana jaberoco cana nota nejesina nihane, coatiha cha aonaain ichaonaa nainerihaacache. Satiin cana jaberoco cana uricho nihane, chaelai juuno aohanna nainerihaacache.

18 Nete lauri lauri cana jaberocooru coaunaain rai caohachaain inanacaane jaan jeeloncuru teein coaunaelu Cana Coaunera.

19 Le turijieeincha ijiabereeonu niha cana jaberoco, rai neleru colanene coatiha nerihei cana jaberoco esine.

20 Nitohanihane jaunte araai turiin neleruha cana jaberocone niha natiin, rauhijiriin leinji cana jaberoco.

21 Nii nitohanihane jaan caje coauneein, cana nota nainihei cana biji que, “Latinaaun,” nanaa nainihei. Niheichu cana couturi niha natiin cana tija que, “Latinaaun,” nanaa nainihei.

22 Nete nii nelatihei rijijieein canaacha coarai cana jaberoco- jataain nelateineein ne.

23 Nii cana jaberoco leeochoaauru fautaain canaacha colalajiite cajionetein sirichaache. Jana nii cana jaberoco, coanojoinelanaala nenaate, jeelai amuritoheriin cajionetein sirichaache coara coataa,

24 nii cacha notaracaae nena sirichaachene amurijiriin. Cana Coauneraate, nitohanein cana jaberoco coaunae, nii coaraelanaala canaacha sirii amurijiriin nii cacha notaracaae nena belain, caohatiin beraain sirichaachene coina.

25 Nabana jeelai jaberoco neein nihane saijieein, rai jaberoco nelerucuru leeocheein coaraelanaala, rai nelatena nainihane coina.

26 Nii nitoanihane jaunte, chatohanein necu-

naitaa le turijieein cana jaberocone niha natiin, saain cana jaberoco necairichae leinjiin coreniha. Nitohanihane jaunte, cha lateein niha cana jaberoco nelerune jana, rai teraa nii niicha lateine, satiin cana jaberoco rachoojoe.

²⁷ Nii rijijieein techu inara, Curisito jaberoco neleruneein neeichene jaun, le cachanequichene naineein inaraacha ichaneni siriin neeiche.

²⁸ Nii coinata jere, satiin rai cachaauru iclesianeein nenacaauru jana niha afosotooru, Cana Coanera suujue aina cuaain ichaonaa coitucuhin beeurera *profetacuru*, catcha relaaureraauru, cojoaelanaacojoai icharaauru cachaauru, cunaitenacaauru rautaeraauru, leeochoauru coroatajaneraauru, cachaauru coaraneein nenacaauru, nejelau erena cuhane erenacaauru, naonjoainuri neeuruhane jerelu Cana Coanera.

²⁹ Nete saain rai cachaauru afosotonena nainecurene. Niheichu saain *profetane* naanainecuruhi. Niheichu satiin catcha relaeraneein nena nainecuruhi. Niheichu saain cojoaelanaacojoai ichana nainecuruhi.

³⁰ Jerichanejeein chu saain cunaitenaa rautaauruhane coina nelatena nainecuruhi. Niheichu saain leeocho erenaa cuhane erenaa nainecuruhi, jerichanejeein chu nihei saain nii leeocho erenaa cuhane erenacaauru aohana nainecuruhi.

³¹ Nii jaunte inara jataain caohachaaain nelatei jerena nainequiche.

13

Cana coichana aina cutaain belaina inaacane

¹ Leeocha cacha ere cuhane ereein, anjeraauru ere cuhane niha natiin irihanune saijeein, cacoichana aina cutaain belaina inaelanaala aihanunena, leinjiin coata tonijiaain nena fautaain chaque nelaterinaaun.

² Jerichanejeein techu Cana Coaunera que ereerejeein, niicha ichanenu coitucuhin, leinjiin atane ucuunno rurujuanaa nainichaaune coina esenetaanune niha natiin, esinae rauhijiriin cacoichana aina cutaain belaina inaenihanune, coatiha chaque nelaterihe canuhacha ichai.

³ Cairicheihuru rai jitariin quiicha sirii tein, cajibereeeone maajeein tihanu acaauru corenihane nihanatiin, esinaen rauhijiriin cacoichana aina cutaain belaina inaenihanune coatiha nii cha que nelaterinaaun.

⁴ Esinae rauhijiriin cana coichana aina cutaain belaina inaacanete abaantana coitucuhin, caohachaaain leeochoauru aina neein, chaque necoelailanaala, cana rainuhachaque coacuelanaala, leeochoauru amurijiriin nena coacuelanaala,

⁵ erena baaso que erelanaala, niheichu itolere bana cana rai caohachanuhacha que coacuelanaala, obajelanaala, baaso icharaauru que cana suujua acatein,

⁶ baaso ichacuruha leeochoaurune corojelanaala, caohacha icharaacha corojeein nihacane te caohachae.

⁷ Cana coichana aina cutaain belaina inaacanete, satiincha necairichanaa abaantaain, cana corojatanihane cojoaain, itolereneein esenetaain, itolere abaantaain, naonjoaain nihacane caohachae.

⁸ Nii cana coichana aina cutaain belaina inaacane chabana sarihaain. Inae ecu tihane bana, coatiha nerihain caa Cana Coaunera ere bera *profetacuru*. Niheichu coatiha leeocho erenaa cuhane erenacaauru niha natiin nerihain.

⁹ Aihana jaun caa canaacha coitucui aina cana rai *profetacuruhacha* bei, coatiha jitariin canaacha coitucuheni coitucueratihei.

¹⁰ Nete inae turuha nii cana relaera esine chaaelon baaso sirilanaala nenaane, sareein nii aasaeriin canaacha coitucui.

¹¹ Jaiti canaanainichaaunne banane, canaanainichaaunne ere que ereein, canaanainichaaunne suujua que coacuhin, naaonjoan rejetonlu. Nene inae enene ichauhenaneein nii canaanaineein canuhacha coacuhi jianeeun.

¹² Enate aasaeriin inanacaa cana suujuane jana coaracaache. Charijieein teeinti, acuhanau inanacae cana cojunaca nii rijijieein. Nete inae ecu tihane bana, caohachain coaraain coitucurichacheein. Aihane jaun caohachain jaiti ena coitucuaaun. Nene inae ecu tihane bana charijieein teeinti cacoitucue Cana Coaunera nii rijijieein canuhetonai coitucureeunni.

¹³ Nichata lauriinte ne itolere bana canaacha coacuheeni. Jauriaanejeein Cana Coaunera esenetaain ichaohacane, nii baiha cana ichao rucujueein niha Cana Coaunerane cohajeein nihacane, satononejeein esenetaain jereein ichaohacane, naaonjoain nihacachene te caohachae. Nete nii nichata laurii caje ne jataain nii coroatajai amurijiriin jataain itolere que nelateineein nena. Acate cana coichana aina cutaain belaiha inaacane jaan ne.

14

Leeocha erenaa canaacha aonaai cuhane irihacane.

¹ Aihane jaun atiin inara coichana aina cutaain belaina inaeraneei neeuche, chaen inara rai Suujue tiha Cana Coaunerane corajeein jerecuchete, inara que niicha beratei, que erenaa beeichene jaannu que nelatei teeine inara rai.

² Nii aonaelanaala nejelau erenaa cuhane ereite, Cana Coaunera rai iriha aite. Coatiha cacha rai aitohi. Nii jaunte aohana nainecurene cachaauru. Nii naitoonjoante Cana Coaunera Suujue caje un-aanihane jaun chuni coitucue.

³ Nete laen Cana Coaunera aitoonjoa bera, satiin que coitucuerate, leeochoauru quene maajeein. Chaen techu acaauru suujua aninoaain acaauru suujuate jeriha Cana Coaunera Suujuane rijijieein neeuruhane coina.

⁴ Nii nejelau erenaa coitucueraelanaala nena cuhane ereite, jelai acaachanejeein Cana Coaunera Suujue coitucuhin aina ijiin ne. Nete laen nii Cana Coaunera aitoonjoan berate, Cana Curuaanaa ranojineein nenacaauru que coitucuerate aina ijiin, Aca jerihane rijijieein caohachaaain neeuruhane coina.

⁵ Nitohanihane jaunne niqui, Cana Coaunera Suujueecha tei erenaa cuhane satiin ereeichene jereeun. Nena nii amurijiriin, Cana Coaunera aitoonjoan beeichene jereeun. Acate jataain caohachane, nii leeocho erenaa cuhane irihacane amurijiriin. Niite amuoora latelanaala aonaain, jelai amuritoeriin coitucunaa nainecure Cana Curuaanaa ranojineein nenacaauru.

⁶ Nitohanihana jaun canejeraauro, coatiha nelaterihe i nara coaraa uhanune bana, inara rai leeocho erenaa cuhane irihanune. Caohacharihei inara rai cana ere cuhane Cana Coaunera aitoonjoa que erelanaala, leeocho erenaa cuhane irihanune. Ainihane ichaonaa rauhi que inara rai erelanaala, leeocho erenaa que irihanune caohacharihei. Niheichu caohacharihei leeocho erenaa cuhane, inara rai irihanu, Cana Coaunera beratenojoi erenaa que ne. Niheichu caoacharihei, inara relaelanaala, leeocho erenaa cuhane inara rai irihanune.

⁷ Satiin auno aina, ita rijitoojoein toniha quitarane, coatiha nejelauneein aohanrarihei rai toni.

⁸ Nii rijijieeinchu, coatiha neruujueeururihei ita soha nenacaauro, nii ita sooruhane bihane toni rijitoojoein, toroonfeta toteniha toterane.

⁹ Nii rijiiquiche inara netonai, aonacuruhane coina ereeichene saijieein, leeocho erenaa cuhane ereeichene. Chasiina inara ere aohanre, nejelau erenaa cuhane ereeichene, nii ereeichene jaancuru. Nechu joaereeinchate ereereeriquiche inacoojoein.

¹⁰ Esinae rauhijiriinte niqui ne, araa i lauriin caa cana rai chauratane que erenaa. Niite le laurichuru nejelaunihacoaain ne rai toni.

¹¹ Nii nitohanihane jaun, canu rai, nere cuhane iriha nejelau cachane coatiha canu rai chaque nelaterihe nii erenaa. Nii rijijieeinchu nii nejelau cacha rai canu ere cuhane irihanune jana aon-aenihane, chaque rai nelatihei canu ere netonai.

¹² Inae inara netonai Cana Coaunera Suujue caje nena sirina jeriquichene

jaun, nii Cana Curuaanaa ranojoneein rai iclesianeein nenacaauru que jeelai amuritoheriin coitucuerateraneein nenea raauche.

¹³ Aihana jaun, nejelau erenaa cuhane erei, Cana Coaunera caje bajaainete, rai amuucane jaannu teine.

¹⁴ Canu nejelau erenaa cuhane Cana Coaunera bajaanunete, canu suujue ainaacha Cana Coaunera bajaan. Nete laen, canu suujua coitucunaa nainene.

¹⁵ Aihane jaun Cana Coaunera bajaanune, canu suujua, canu suujue, naaonjoain aina jiniiquiin bajaanunete caohachae. Nenatichaaunne niha natiin canu suujue aina jiniiquiin canu suujua cuhane coitucuuhin aitocooaunnete caohachae.

¹⁶ Aihana jaun, inara suujue ainaacha Cana Coaunera corojeein que ereereequichene jana, nii inara aitoonjoan coitucuelanaala nenea, inara aonaane niha natiin, nii inara aitoonjoan coitucuenihane, coatiha inara aina turuhin nii aitocohichene jaan aohanna nainerihe.

¹⁷ Nii inara aitojoante niqui jataain nelateinere, nete, leeochoaauru coroatajanena nainene, jeriha Cana Coaunera Suujuane rijijieein coitucuuruhane coina aonacurenihana jaun.

¹⁸ Nariha Cana Coaunera, leeochoa erenaa cuhane irihanu inara amurijiriinne coreniha.

¹⁹ Nena, Cana Coaunera coitucuurera rai irihanune, saouijiei erenaa acaauruhacha aonai cuhane erenaa jereeun, aonaain acaauru netonai nerelaauruhane coina, inacojoein leeochoa erenaa cuhane lechooca oaraancaneein erenaa que

acaauru rai irihanune niha natiin aonacureni-hane ajiniha.

²⁰ Canejeraauru, jiaonriha suujua coauca canaanaine rijijieein inara suujua coauquichene. Itolere baaso rai, canaanai rijiquichenete laen caohachae. Nete laen, inara caohachanu que coauquiche ichauhenaneeichene suujua que cuaainne caohachae.

²¹ Ichaonaa rai rauhi rai, quiricha cuhanete, “Leeocha erenaa cuhane ne, caa cachaauru rai ereereunni. Chaen nechu, nejelau caje unacaauru cachaauru que canu ere beratereunni. Nitohaneein acaauru rai beratihanune niha natiin, coatiha canu ere tonoraaururinaain’ naa Cana Curuanaa,” naain ne laenanohinnein.

²² Aihana jaun, leecha erenaa cuhane irihacanete, Cana Coaunera coitucuhichuru que, Cana Coaunera coituhacachene cojunacaniha aitocoaache. Coatiha laen Cana Coaunera coitucuurera rai cojunacaniha aihaacache. Nete laen, Cana Coaunera aitoonjoan bihaca, Cana Coaunera coitucuurera raine, Cana Coaunera coitucuurera rai Cana Coaunera coituhacachene cojunacaniha aitocoaache. Coatiha, Cana Coaunera coitucuhichuru rai nihei.

²³ Satiin Cana Coaunera rai iclesianeein neiniquichene netaojiaain netiin, leecha erenaa cuhane ita rai ereereequichene jana, inara rene enohin aonaa neechu joenreein nena cache aina Cana Coaunera coitucuelanaala nena cachanete nainere, “Caa cachaaurute joenreein ereerejeure jaeloroherihuruhane jaun,” naain erere.

²⁴ Nete laen inara ere cuhane Cana Coaunera caje unaa erenaa que ereereequichene jana,

enoha uha inara rene nechu joaereein cacha, leeocho cacha Cana Coaunera coitucuhi, naajoaaurine, le cachanecuruhane laen nainere, nii aitocoichene jaan aonaain raajenhane osaaocane coitucunaa naine, jitaain nii aitocoichene aonaane jaaun.

²⁵ Nii banate, satiin rai suujua cuhane niicha coacuhi coitucuhin, neseonraain Cana Coaunera corojeein, inara aina niha Cana Coaunerane coitucureein.

Cha ichaquichene caohachaain ichacuche, joaenreein ichaelanaala.

²⁶ Canejeraauru, aihane jaun caa inara rai caitono tocohaneein netaojiaaichene, tabaauru salmo que nenatemiin. Jana tabaaurute nainere cachaauru relaane. Tabaauru que Cana Coauneraacha coitucueratei que ereereemiin. Jana tabaauru leeocho erenaa cuhane ereerejeein, leeocho erenaa aonacuruhi rai beeine, nii niicha beebejei aonaain coitucuhin aina iichuruhane coina.

²⁷ Chaen leeocho erenaa cuhane erenaa jeriquichene, coroatajaain nichatajaain netiin ita reroherererojeein aitocuche le cachanequichene. Jana chunucohate nainere, nii aitocoichene jaan biha leeocho erenaa aonacuruhi raine.

²⁸ Jana neniha cacha, nii erenaa aonaain benaa coitucuelanaala, nii Cana Coaunera rai iclesia-neein nenacaauru janane, jiaonriha nii leeocho erenaa cuhane ereeichene. Nii leeocho erenaa cuhane erenaa jeriquichene, le cachaauru ereeine jelai netiin Cana Coaunera aina.

²⁹ Jerichanejeein techu, Cana Coaunera aitoonjoan erena que erenaajeriquichene, nainequiche coroatajaain, nichatajaain, naaonjoaain netiin ereeichene caohachae. Nii jana leeochoaauru, nii inara aitoonjoan que coaacuruhine.

³⁰ Jana, Cana Coaunera rai ereeichene jana, nii ecu lauhequiin aonajera rai irihane coina aitoha Cana Coaunerane, jauriaanejeein irihane jianiha nii ichoaichaniha erenaane cohamiin.

³¹ Nii banate satiin le cachaauru irihane jaan que turuhane naineein, Cana Coaunera aitoonjoan bihane, satiin nerelaain suujua aninoaain jeriha cuurureein acaauru netonai.

³² Cana Coaunera aitoonjoan que ereite, nainere nii rai aitoha Cana Coaunerane rijijieein sacuhane.

³³ Cana Coaunerate, jianacoon raotojoein nihacachene Coauneranein ne; coatiha joaereein coaunera nihei, Cana Coaunera.

Satiin Cana Coaunera cachaneein nenacaauru ichanaa rijijieein sacunaa jaun,

³⁴ enecurute nainere netaojiaauruha Cana Coaunera cachaaurune jana, inauheneeicha erelanaala neeunruhane. Coatiha laen jereraai ereeuruha enecurune. Aitoha Cana Coaunera rai rauhine rijijieein rai lanaacha ere tonoraain jerecuruha acaauru lanaaurune rijijieein neeuruhine enecuru.

³⁵ Aihana jaun, cha bajanaa jerecuruha enecurune, rai lana caje bajaauruhine rai loreri asaae neein. Caohachai leinjiin ene iriha netaojaanaa que netiinne.

³⁶ Coatiha inara janaacha nunuheteen beno-
joindeen nihein Cana Coaunera ere. Niheichu,
coatiha inaraacha nii Cana Coauneraacha beratei
sirichaneein niheeiche. Nii que, itolere bana
nainaan ichaaoche.

³⁷ Chunocoha, Cana Coaunera aitoonjoan bera
profetaneen nenea coacuhin, Cana Coaunera Su-
ujue aitoonjoa rijijieein nihanete, caa inara rai
quiicha laenai, Cana Coaunera letononeein icha-
caanne coitucureein.

³⁸ Jana coitucueniha nete, Cana Coaunera coitu-
cuhenihana jaun coitucunereein. Niheichu Cana
Coaunera niha natiin acaantonain coitucuri-
aain.

³⁹ Canejeraauru, nitohanihana jaun, jataain
corajeen Cana Coaunera aitoonjoan beeuche.
Jiaonrihachu leecha erenaa coitucueraelanaala
nenea cuhane ereeuruhane caohateichene.

⁴⁰ Nete cha ichaquichene rauhijiriin joanreein
ichaelanaala leinjiana leinjianaain ichaquichene
caohachae.

15

Oo caje ichanaa Curisitone.

¹ Canejeraauru, enane laen inara relaanulune
jaan, cana ichoteraneein nenea erenaa
coaauquichene jereeun. Nii inara rai canuhacha
bei erenaate esenetaaichene jaun, nii aitothane
rijijieein baaso ichana coacuelanaala neeiche.

² Chaaen techu, nii inara rai beratenojoin ere-
naa coreniha raotojoein jianacoon ichoterateno-
joindeen neeiche. Aiha nii naitoonjoan rijijieein,
baaso ichana coacuelanaala neeichene. Jana

aineiechene, inacojoeeinte inara relaanune bana esenetareeichelu.

³ Jaurihanejeeine, inara que nerelaanulune coitucuerateeeunlu. Chaen nechu, cana osa coreniha ohalu Curisitone que inara relaaunlu;

⁴ Ajeri jachu cuhane conautecuruhane janate, “Nichata janone cuhane ichanae,” naain lae-nanohiniha Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhanene rijijieein.

⁵ Chaen techu, Fedoro rai ococoe. Nii baihate, lechooncai coroatajai afosotooru rai ococoe.

⁶ Nii baihate laen ococoe saoquei fashai amurijirii cana nejeraauru rai. Tabaaurute jaiti enanetojoeein ichaaoore, inae ohacoaauruha leeochoaurune saijieein.

⁷ Nii baihate ococoe Saantiaao rai. Nii caje cuaainte leeochoauru afosotooru rai ococoe.

⁸ Satononihate inae dedeeu cuhane baiha cara-jaojoaain catiaain canu rai netonai ococoe, jauriaanejeein niicha ranojoneein nihanune que air-ijiin, esinae aca cana Curuaanaa nihane coitucuhanune coina.

⁹ Nitohanihana jaunna jataen leeochoauru afosotooru fauhecaain nelateeeun. Cana Curuaanaa cachaauru rerohecaain sorejetocooaanne jaun chanihaaun canu afosotoneein canu curuaateeruhane coina.

¹⁰ Nena atiin jataain canu belaiha Cana Coaunerane coreniha canuneein neeun. Nete nii canu belaiha Cana Coaunerane inacojoeein aine. Nii jaunna mainajeriin amihaneeeun, jataain leeochoauru amurijiriin caraajenihane aihanune que airijiin; jataain cana belaihana jaun, cacorataaniha Cana Coaunerane aina.

11 Coatiha canu ichacaauneecha que caohacharihei, niheichu leeochoaauru ichaane niha natiin caohacharihei. Nete laen caa caitoonjoan Cana Coaunera aitoonjoan ne. Acate nii esenetaaichelu inara.

Oo cajete ichanacure onacaauru.

12 Canacaanune oo caje ichanaa Curisitone que inara relaacaanu. Chanuna jana chaen inara tabaauru oo caje ichanana nainiha cachane esenetaelanaala ereeure.

13 Oo caje ichanana naineniha cachane jana nihane, coatiha oo caje ichanarihei Curisito.

14 Niheichu coatiha nelaterihei naitoonjoan inara relaacaanune jaan, oo caje ichanaeniha Curisitone. Niheichu chaque nelaterihei nii inaraacha esenetai.

15 Nitohanihane chujiangra nechu casajeneein Cana Coaunera que ererichaanuna, Curisito ichtihane que irihacaanune jana, esinae rauhijiriin oo caje ichanaeniha onacaaaurune jana aitocaaanune.

16 Esinae rauhijiriin oo caje ichanaeniha onacaaaurune coatiha oo caje ichanarihei Curisito netonai.

17 Jana oo caje ichanaeniha Curisitone, coatiha nii chaque nelaterihei nii inaaraacha esenetai. Jerichanejeeinte inara osaacha aina ichaoriquiche.

18 Nii oo caje ichanaeniha Curisitone chujiangra, nitajeeurure nii esenetaain onacaaauruna.

19 Curisitoaacha cohajihacache caa ichaonaa que netiinne jana, oo caje ichanaenihane chu-

jianra, Cana Coaunera coitucuhichuru amurijiriin cairichaaajoaain nerichaache.

²⁰ Nete esinae rauhijiriin oo caje ichanae Curisito. Acate jaurihanejeein ichoaichaniha oo caje ichanaelu.

²¹ Charijieein teeinti caa cana rai chauratane que leinjiin cacha coreniha turuhelu onaa. Nii rijijieein techu leinjiin cacha coreniha turuhelu, onaa caje ichanaa cachane jaanu.

²² Nii rijijieein techu Adaan coreniha saain ohe cacha, nii rijijieein techu Curisito coreniha satiin rai nereein ichaonaa.

²³ Nete laen le cachanichaachene dadaane rijijieein nerichaacheein. Curisitote nunuhe neein nereein. Nii baihate rijijieein neeurureein rai cachaauru, inae nacoauneein turuhane bana.

²⁴ Nii baihate laen nii curuanaaneein nenacaauru, cocoainanacaineein nenacaauru, nii nelaetiin niha nocoenacaauru, naaonjoainuri amuritiin itajeein, rai cojoanonaa tiha Cana Curuanaa Cana Coaunera raine janate, inae Cana Coaunera Cojoanonaa que turoreein.

²⁵ Curisitote nii rucuhecane rai ne, satiin que nejeratenacaauru, rai tijia asae neseonriaauruhane reeintiaain.

²⁶ Satononiha niicha itajeenite nii cana que nejeratenaaneein nenea onaa ne.

²⁷ Cana Coaunerate satiin itolere Curuaanaa nihane coina nitohaneein telu niqiu. Nete laen itolere Curuaanaa nihane coina aitoha Cana Coaunera natiin, Cana Coaunera Curuaanaanena nainene, Cana Coaunera itolere Curuaanaaneein cocoainaan tihane jaun.

²⁸ Inae satiin Curuaanaa niha Curisitone coina

ichaa Cana Coaunerane baihate, inae satiin itolere bijiu nihane jana, nii rai Calaohi Curisito, Cana Coaunera rai jitaain nii itolere tiha cureein. Nii banate Cana Coaunera itolere Curuaanaanein nereein.

²⁹ Aihana jaun nii onacaauru coreniha camujuaain baotisanoinunru niriimiin. Oo caje ichanana naineniha onacaaurune, nainihei acaauru coreniha camujuaain baotisanoinichaane.

³⁰ Chanuna jana chaen, neniha ichanaa oo caje onaane jaanne saiijeein, necairichaaecaache itolere bana.

³¹ Canejeraauru, esinaae rauhijiriine inetono janonaa bana ohanune rai neeun. Nii rijijieechu raotojoein neeun, Cana Curuaanaa Jesocurisito esenetaeranein neeichene coreniha.

³² Chaen nechu Efesoo nii necha aansai taibinae neein nenanacaauru amuritoonlu mainajeein necairichanaa coaraain. Chaque jana canu rai jelaiha caaujue nii necairichaanune. Chanuna jana neniha onaa caje ichanaa cachane jaanne, inacojoein necairichareeun. Aihana jaun chujianra, “Lenoneein, acau cohin ichaoacache, eresi onaa ajiniha,” naauruha tabaaurune rijijieein ichaorichaachena.

³³ Jiaonriha inara coritaauruhane esenetaaichene. Chunocohate inara rai, “Chanuna baaso ichaquiche. Nechu joenreein casajete nii ichaquiche. Nii jianeein caa aihacaanune rijijieein ichaaoche,” naain inara suujua auhacaaurureein.

³⁴ Aihana jaun nacoauneein caohachaain inara suujua coaraain neeuche, naosatenaa coacuhe-

lanaala. Inara tabaaaurute jaiti Cana Coaunera coitucuurene. Necoejeeichene jaan nuquene caa inara rai aitoon.

Chatohaneeinna oo caje ichanacurure onacaauru

³⁵ Tabaaaurute jerihane, “Chatohaneeinna oo caje ichanacurure onacaauru. Nitohanihane chatohanai quena jana jaberocore,” naaure.

³⁶ Jataain aasohachate nainere niritiin coaacane. Chaelai ucuhe temuhacanete ohe, nii rai nucuhe ichaohin omarona nainihane coina.

³⁷ Aihana jaun coatiha canaacha temuhi nii ajaena neein omarohi. Nechu jataain aansijiin nena cajete omarohe, tirico caje, leecha ucuhe caje, naaonjoaain.

³⁸ Jana Cana Coaunerate Aca jerihane rijijieein teein le laurichuru rai acaauru jaberoco te.

³⁹ Coatiha saain jaberocohin neinichaachene, ita rijijieein jaberocohaacache. Cana cachanichaachenete jelai teein ne cana jaberoco. Jana lenonecurute jelai teein rai jaberoco que jaberocoore. Tajaacurute jelai teein jaberoco que jaberocoore. Ateuru netonainte jelai teein jaberoco que jaberocohin neeure.

⁴⁰ Nii rijijieein techu ne dedeeu itolere jaberocoori. Jerichanejeein techu jaberocohacoaain ne itolere caa cana rai chauratane que. Nete laen nii dedeeu nena nihane jaberoco necaohacha que necaohachaain neeure. Jana caa chauratane que nenacaaurute, chauratane que neuru jaberoco caohacha que necaohachaain neeure.

⁴¹ Enoto cono niha natiinte nejelauneein conohe, atene, arasijie, naaonjoaihunri cono

aina ita rijjielanaala. Jerichanejeein techu arasijieeuru niha natiin nejelaunihacoaain conohe, ita rijjijeein conohelanaala.

⁴² Nii rijjiicha oo caje ichanaa onacaaurune jaan. Rai jaberoco conautenohinte setuhe, jana rai suujue ichanana coatiha chabana setuhi.

⁴³ Jaberoco canaacha conautei nii cha que nelatihei. Jana rai suujue ichananate laen, nelateein necaohacha que necaohachaain ne. Nii jaberoco conautenohin, nii cha que nelatihei. Jana, rai suujue ichananate laen nelateein ne.

⁴⁴ Nii jaberoco conatenohinte jaberocohin bucuhin ne. Jana nii rai suujue ichananate suujue nejesinaneein ne. Nete aiha jaberocohin cachane rijjijeein ne, rai suujue netonai.

⁴⁵ Cana Coaunera Quiricha inoansi cuhanete, “Jaurihanejeein cache nunuheneein nena Adaante cachanein ichaoin nelu. Jana nii baiha cache satononeein nena Adaante, suujue nejesinaneein ichaonaa teraneein ne,” naain ne laenanohineein.

⁴⁶ Nitohanihane jaun coatiha suujue nejesinaneein nena ichoaichaniha niheilu. Jaberocohin nenaate, ichoaichaniha nelu. Nii baihate laen ne nii suujue nejesinaneein nena.

⁴⁷ Nii jauriaanejeein cache nenaate atane caje coaunanojoneein nelu. Jana, nii baiha nena cachate laen dede caje nenaane.

⁴⁸ Caa chauratane que nenacaauru jaberocote, nii atane caje nenaalu cache jaberoco rijjijie. Jana nii dedeeu nenacaauru jaberocoorute, nii dede caje nena jaberoco rijjijie.

49 Nii cacha atane caje coaunanohineein nenaatocohaneein nihacachene rijijieein techu, nii dede caje nena cacha tocohaneein nerichaacheein.

50 Canejeraauru, inara raine benaa jereeun, jaberocohin bucuhin nena cacha, Cana Coaunera Cojoanonaa que nena nainihe. Aihana jaun nii setunaa inaera, niha nii setuhelanaala nenaane jaun nena nainihe.

51 Nena laen coitucueraelanaala nena coitucuhichene jereeun. Coatiha saain orihacacheein. Nete laen, corenejoin niha cureein cana jaberoco.

52 Inae tonihane satonotiha jaihane janate, cana nota mitaain cana nota toretana rijijieein, inae tureein Cana Coaunera Cojoanonaa. Inae Cana Coaunera Cojoanonaa que turuhane janate, ichanaa cuurureein onacaauru, inae chabana ooruhane coina que airijiin. Nii jana canate laen, corenojoin niha curichaacheein.

53 Nii cana jaberoco setu rai nenaate, necoriha cureein setunaa inaa que. Jerichanejeein techu nii cana jaberoco onaa inaera nihane caje, onaa inaelanaala nena que corerareein.

54 Inae nii cana jaberoco setunaa inaera, setunaa inaa que coreraain, nii cana jaberoco onaa inaera netonai onaa inaa que necorihane janate, inae Cana Coaunera quiricha cuhane, “Onaate corenojoinne, chabana onaa inaa que.

55 Chu neeinte onaa. Itolere amuritiin nena jerei. Onaa, chu ne cachaauru cairichaeriine jaan,” naain laenanoineein nihane que tureein.

56 Nii cacha cairichaa onaane jaante osa ne. Jana nii inoanlu rauhi, acaauru aitoonjoante nii osa lararajiaera ne.

⁵⁷ Nariha Cana Coaunera. Cana Coaunerate, nii onaanaja itajerate Cana Curuaanaa Jesocurisito aina cuaain.

⁵⁸ Canejeraauru, aihana jaun nii baaso coacuelanaala, raotojoein itolere bana neeuche. Itolere bana, jelai amuritoheriin Cana Curuaanaacha jerei ichajeein neeuche. Inarate, Cana Curuaanaa aina jiniiquii canaacha ichai inacojoein neni-hane coitucuhiche.

16

Coriqui taojiaauche cana nejeraauru rai.

¹ Canaacha esenetai esenetaeraneein nenacaauru- cana nejeraauru rai coriqui taojiaaichene, Galasia bataneun nenacaauru, Cana Coaunera coitucuurerauru relaanolune rijijieein ichacuche.

² Tomiho bana naineen, inara amihaneeo coreniha inaraacha eruujuei neleru rucuhacuche jelai teein, nabana turuhanune janaacha taojiana coaauquichene coataa.

³ Aihune inae turuhanune bana, inaraacha letoaenenuuru cachaauru letoae, acaauru rai quiricha laenaain teein, nii coriqui inaraacha taojiai aina amaain teuruha cana nejeraauru raine coina.

⁴ Canuhetonai cunaa jerichaaunnena, acaauru aina jiniiquiin curichaanuhin.

Coriintoote cunaa jere Faboro.

⁵ Inae inara rene turuha uhanunena, Masedonia batane jeloon cuhin, caje coauneen laen Coriinto turureunni.

⁶ Jerihanena, carajaaajoaain inara aina nereeunni. Nainichaaunena inara aina nereeunni, situha elohenane reeintiaain. Nii banate, canu coroatajanena naineriquicheein, jelai caje chuni-jiun cunaa jerichaaunne.

⁷ Coatiha canu situneeicha inara coaana jerihaaun. Nii jaunna inara aina carajaeriin nena jereeun, jeriha Cana Curuaanaa ne.

⁸ Nena laen Efesoo nereeunni, Feentecosetesi janonaa bana que tiaaajoaain.

⁹ Aiha jataain ecu Cana Curuaanaa rai amihanihanune, caohachaaain mituha canu amihaneeonne rai nihane jaun. Arajiin caque nejerate-naaneein neuruhane saijieeinna aicheeunni.

¹⁰ Inae inara rene turuha Timoteeone caohachaaain raauchete raotojoein inara aina neeine. Acaentonainte jerichanejeein canu rijijieein Cana Curuaanaa amihaneeon ichana coitucue.

¹¹ Aihana jaun jiaonriha chuni nere tonoraenihane. Raujiaaincha namu que coroatajanecuchete nii chaque situhelanaala raotojoein canu coaraa uhine. Cauna leeochoaaauru canejeraauru aina cohajihacaanu.

¹² Canejera Aforo netonai raine maajeeinne niqui aitoon, leeochoaauru cana nejeraauru aina uhin inara coaraa uhanee coina. Nete unaa jerene. Caa baiha nainihane banate ureein.

Satononihate necoe Faboro.

¹³ Caohachaaain nainaaain necohalajiin, itolere que laraajiin baaso ichana coacuelanaala neeuche.

¹⁴ Chelai ichaquiche leeochoaauru raine, jataain belaaïn corajeeïn ichacuche.

¹⁵ Canejeraauru, inarate rai naraaichuru aina curuaequiïn jauriaanejeeïn Cana Coaunera esenetaalu Esetefana, Acaiha batane quene coitucuhiche raotojoeïn. Chaen techu acaauru nii cana nejeraauru coroatajaneraneeeïn neeure, canaacha esenetai coitucuuruhane coina.

¹⁶ Nitohanihana jaunna nii Cana Coaunera coitucuurera aina, satiïn acaauru coroatajaneraaurune maajeeïn, que inara suujua acatequichene jereeun.

¹⁷ Jataainne rachoojoeun inara aina neniha-nune jana, canu rene turuuruha Esetefana aina Forotonato, Acaico, naaonjoainurine jaun.

¹⁸ Acaauru ainate raotojoeïn nedae casuu-jua, jerichanejeeïn inara rijijieeïn aihuruhane jaun. Acaauru rijijieeïn caohachaain nenacaauru cachaauru coitucuhin neeuche.

¹⁹ Asia batane que nenacaauru Cana Curuaanaa Jesocurisito ranojoinunrute inara coaacure. Aquila, Firisila, chaen rai loreri asae ne-taojianacaauru naajoainunrite inara coaacure, Cana Curuanaa Curisito coreniha.

²⁰ Satiïn cana nejeraaurute inara coaacure. Raotojoeïn ita rene turuhichene ita raain neeuche.

²¹ Canune Faboroneeïn inara rai canu raajeni-hane cacoii que caa laenaun inara coacuhin.

²² Chunocoha Cana Curuaanaa belainihane, baaso jana nijiaoine. Inae cataainjian Cana Curuaanaa.

²³ Cana Curuaanaa Jesocurisito, inara rai cao-hachaain neeïnchene jaanu teeine.

Coriintoo Nenacaauru Rai Leinjiin 16:24lxixCoriintoo Nenacaauru Rai Leinjiin 16:24

²⁴ Satiin inarane jataain belaihun cana Curu-
aanaa Jesocurisito coreniha.

Cana Coaunera Ere **New Testament in Urarina (PE:ura:Urarina)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Urarina

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Urarina [ura], Peru

Copyright Information

© 2008, Bible League International. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Urarina

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

b7ea44d4-3dbd-507b-9a19-256b56fe9b07